

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
Освітня програма	47768 Історія та археологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	032 Історія та археологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	47768
Назва ОП	Історія та археологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Дегтярьов Сергій Іванович, Хоменко Денис Володимирович, Шваб Анатолій Георгійович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	20.03.2024 р. – 22.03.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://drive.google.com/file/d/1SOpmj-7mKmqZHkq8XAXvN6jKul9955eN4/view>

Програма візиту експертної групи <https://vspu.edu.ua/content/acred/doc/v68.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Аналіз реалізації ОП «Історія та археологія» у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського (далі ВДПУ) підтверджує, що вона успішно реалізується і забезпечує належний рівень підготовки аспірантів. Підготовлений аналіз, що базується на самооцінюванні, аналізі документів та проведенні акредитаційної експертизи, дозволяє Експертній групі (ЕГ) зробити висновок, що навчально-наукова діяльність відповідає визначеним цілям та вимогам нормативних документів, а також враховує потреби учасників навчального процесу та інших зацікавлених сторін. Вжиті заходи менеджменту ВДПУ та науково-педагогічного персоналу ОП з організації освітнього процесу в умовах воєнного стану дозволили забезпечити його безперервність завдяки переходу на змішані форми навчання. Залучений організаційний та освітньо-педагогічний інструментарій дистанційного навчання, рівень задоволеності здобувачів, засвідчили про належний його рівень. ЕГ відзначає відкритість та сприяння ЗВО процесу акредитації. Експерти отримали всі необхідні для якісної експертизи документи та свідчення. Представники ЗВО, у тому числі гарант і учасники фокус-груп, активно сприяли роботі ЕГ. З боку ЗВО не було зафіксовано жодних протиправних чи недобросовісних дій, які могли б завадити проведенню акредитаційної експертизи. Відповіді на запити щодо документів подавалися без затримок, заплановані зустрічі відбулися вчасно із залученням всіх запрошених стейкхолдерів.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ЕГ відзначає в цілому позитивне враження від досвіду впровадження ОП «Історія та археологія» у ВДПУ і констатує про належний її рівень. ЕГ виділяє такі сильні сторони та позитивні практики ОП: сфокусованість ОП на сучасних теоретико-методологічних напрямках історичних досліджень, таких як соціальна історія, історія повсякдення, історична антропологія, історична регіоналістика; тісний зв'язок науково-дослідної тематики здобувачів ОП із сформованими у ВДПУ науковими напрямами історичних досліджень суголосними предметній спеціалізації ОП; належна кореляція обов'язкових і вибіркового освітніх компонентів із заявленим напрямом спеціалізації ОП та тематикою наукових досліджень здобувачів; нормативна частина фахової підготовки забезпечена науково-теретичними та методологічними компонентами, які відповідають сучасним тенденціям розвитку історичної науки та гуманітаристики; чітка процедура зарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО та неформальній освіті, зокрема укладання окремих угод про реалізацію внутрішньої академічної мобільності між історичним факультетом ВДПУ, де реалізується ОП та структурними підрозділами інших ЗВО, з урахуванням специфіки спеціальності; діяльність у ЗВО Школи молодого науковця, метою якої є проведення безкоштовних лекційних і практичних занять та організацію заходів, спрямованих на професійний та особистісний розвиток аспірантів; планування і проведення щорічних заходів спрямованих на запобігання, виявлення та протидію корупції; долучення представника з аспірантського середовища до робочої групи з розробки/оновлення ОП

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони та недоліки: тематична структура окремих освітніх компонентів, покликаних забезпечити заявлені програмні результати навчання, не завжди узгоджується з вимогами дескрипторів восьмого рівня НРК; перевантаження освітньої програми освітніми компонентами; погана кореляція в робочих програмах навчальних дисциплін між заявленими програмними результатами навчання та компетентностями і тематичним наповненням окремих ОК; малий обсяг та дублювання тематичної структури окремих ОК; окремі теми дисертацій здобувачів не відповідають профілю спеціалізації ОП та спеціальності 032 «Історія та археологія»; на сторінці відділу аспірантури подані застарілі нормативні документи; у ЗВО не унормовано процедури внутрішнього післяакредитаційного моніторингу ОП та розподіл обов'язків структурних підрозділів причетних до впровадження ОП. Рекомендовано до початку нового навчального року: привести у відповідність до вимог дескрипторів восьмого рівня НРК тематичну структуру ОК 01, ОК 08, ОК 09; оптимізувати структуру та тематично-змістове наповнення ОК освітньої програми шляхом укрупнення теоретичних та методологічних курсів відповідно до наукової спеціалізації та заявлених ПРН ОП; збільшити час та урізноманітнити форми аудиторних навчальних занять; розширити перелік вибіркового ОК відповідно до тематики наукових досліджень здобувачів; привести у відповідність до профілю наукової спеціалізації ОП та спеціальності 032 «Історія та археологія» тематику наукових досліджень здобувачів; скорегувати мету програм вступного та додаткового вступного випробування; у розділі «Критерії оцінювання» програми додаткового вступного випробування виокремити кількість балів, які отримує вступник за те чи інше питання; у РП ОК, у межах яких пропонується зарахування результатів навчання неформальної/інформальної освіти, задекларувати вказані можливості та алгоритм їх реалізації; унормувати реалізацію прав на освіту у ВДПУ осіб з особливими освітніми потребами; адаптувати сайт університету та факультету для можливості перегляду особами з сенсорними порушеннями; наповнити сторінку відділу аспірантури чинними нормативними документами ЗВО; регулярно залучати до розширених засідань групи забезпечення під час перегляду ОП зовнішніх стейкхолдерів; формалізувати процедури внутрішнього післяакредитаційного моніторингу ОП у університеті.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Метою освітньо-наукової програми «Історія та археологія» ВДПУ є «підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати комплексні проблеми професійного та дослідницько-інноваційного характеру у сфері історії та археології, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та професійної практики» (https://drive.google.com/file/d/1Sv58Pwq3NY_4tba46UjnVB_d4tA_booa/view). Особливість даної програми полягає у тому, що вона базується на новітніх теоретико-методологічних підходах дослідження соціальної історії, історії повсякдення, історичної антропології та історичної регіоналістики. Заявлені мета, цілі та спеціалізація ОП цілком узгоджуються із місією та стратегією ЗВО, викладених у Стратегічному плані розвитку ВДПУ імені Михайла Коцюбинського на період до 2025 р. (<https://vspu.edu.ua/content/img/plan10n.pdf>), а саме, у реалізації таких пріоритетних напрямів як: «готувати високопрофесійних, морально стійких, патріотичних фахівців, поєднуючи якісну викладацьку діяльність з належною організацією науково-дослідницької роботи...; перетворювати наукову діяльність у пріоритетну галузь шляхом проведення актуальних досліджень і розробок, спрямованих на оновлення освітніх планів і програм, створення і впровадження нових конкурентоспроможних технологій інноваційного розвитку...; досягненні основної мети Університету у сфері організації наукової діяльності – «перетворення її на пріоритетну й стратегічно спрямовану на розв'язання глобальних і регіональних завдань з урахуванням європейських і загальносвітових тенденцій». Можливості подальшого удосконалення ОП розробники пов'язують із перспективними напрямками розвитку Університету, які передбачають: «утримання високої конкурентоспроможності Університету на освітянському ринку праці шляхом випереджувального розвитку вищої школи; перетворення наукової діяльності, стратегічно спрямованої на загальносвітові тенденції, у пріоритетну галузь; створення оптимальних умов для проведення наукових, науково-технічних та пошукових досліджень, спрямованих на розв'язання глобальних і регіональних завдань».

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Формування цілей та проектування результатів навчання ОП здійснювалося на основі багаторічного досвіду підготовки кандидатів історичних наук у ВДПУ із залученням широкого кола фахівців та зацікавлених осіб. До розробки проекту ОП, окрім провідних фахівців ЗВО, залучалися представники зацікавлених установ та потенційних роботодавців. ОП щорічно переглядалася та удосконалювалася, про що свідчать представлені гарантом протоколи засідань та свідчення під час зустрічей ЕГ з НПП і здобувачами. На момент акредитації у 2024 році ОП зазнала чотири редакції, які супроводжувалися відтвореннями у мапі змінами (<https://drive.google.com/file/>). У результаті вдосконалення ОП «Історія та археологія» ВДПУ сфокусованість на регіональних дослідженнях соціальної історії, історії повсякдення та історичної антропології, що вигідно вирізняє її з-поміж аналогічних вітчизняних програм. У ВДПУ запроваджено дієву практику моніторингу та удосконалення ОП за участю всіх зацікавлених сторін. Так, з ініціативи здобувачів, упродовж 2019-2023 років, у структуру ОП включено вибірково ОК «Соціокультурні процеси в УСРР в 1920-х рр.», «Теоретичні проблеми етнології», «Тоталітарні режими в ХХ ст.» та інші (<https://docs.google.com/document/d/>). Нові вибірково компоненти в структуру ОП включені також з ініціативи роботодавців: директор Державного архіву Вінницької області Легун Ю.В. ініціював запровадження ОК «Архівна евристика»; директор комунального підприємства «Музей Вінниці» Федоришен О. Ю. – ОК «Практична історія». Надані ЗВО протоколи засідань кафедр та групи забезпечення засвідчили, що майданчиком для обговорення та удосконалення ОП академічною спільнотою слугують засідання профільних кафедр, розширені засідання групи забезпечення, щорічні Всеукраїнські наукові історико-краєзнавчі конференції та семінари. До рецензування ОП на різних етапах її впровадження залучалися завідувач відділу історії України другої половини ХІХ століття Інституту історії України НАН України проф. Даниленко В.М., завідувач кафедри всесвітньої історії ЖДУ імені Івана Франка проф. Стародубець Г. М., завідувач кафедри історії України та філософії ВНАУ проф. Левчук К. І., директор комунального підприємства «Центр історії Вінниці» Федоришен О. Ю. (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/phd>). Проект ОП обговорювався на науково-методичному онлайн-семінарі «Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії з спеціальності 032 «Історія та археологія»: вітчизняний та зарубіжний досвід» та науково-практичному онлайн-семінарі «Навчально-наукові програми з підготовки докторів філософії: виклики та перспективи» (<https://www.facebook.com/viktorya.vengerska/posts/>). Як засвідчили зустрічі у фокус групах, прийняття рішень щодо змін в ОП узгоджуються з науковою спеціалізацією програми, потребами теоретико-методологічної підготовки здобувачів та їх науковою тематикою.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі та програмні результати навчання ОНП визначені з урахуванням сучасних тенденцій розвитку спеціальності «032 Історія та археологія», гуманітарної галузі та потреб регіональних досліджень. Програма базується на комплексі сучасних наукових знань загальногуманітарного, історичного та спеціально-теоретичного спрямування, поєднання яких забезпечує формування в аспірантів професійних умінь та навичок досліджень із таких сучасних напрямів історичної науки як соціальна історія, історія повсякдення, культурна історія, історична антропологія. Наукова спеціалізація ОНП визначена традиціями наукових досліджень вінницької історичної школи та світовими тенденціями розвитку історичної науки загалом. Узгодженню профілю ОНП із тенденціями розвитку вітчизняної та світової історичної науки сприяла участь гаранта Мельничука О.А., як члена науково-методичної ради МОН України, у підготовці проєкту стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового рівня) за спеціальністю 032 «Історія та археологія». Використанню кращих європейських практик підготовки докторів філософії з історії сприяло також вивчення досвіду підготовки таких фахівців у європейських університетах: Університету імені Кардинала Стефана Вишинського, Варшавського університету, Дюссельдорфського університету імені Генріха Гейне. Використання цього досвіду дозволило удосконалити теоретико-методологічну модель спеціалізованої підготовки здобувачів через запровадження таких нормативних фахових компонентів як «Теоретичні та методологічні основи історії повсякденності», «Культурна історія», покращити методику проходження педагогічної та науково-дослідної практик. Сучасні теоретичні та методологічні тенденції гуманітарної галузі відтворені та забезпечуються у підготовці здобувачів такими компонентами, як ОК 1. Філософські засади та методологія наукового дослідження, ОК 2. Українська наукова мова, ОК 4. Професійні компетентності викладача закладу вищої освіти, ВК 1 – 7. Актуальні проблеми всесвітньої історії, Актуальні проблеми історії України, Архівна евристика, Історична регіоналістика, Практична історія, Соціокультурні процеси УСРР в 1920-х роках, Теоретичні проблеми етнології, Тоталітарні режими в XX столітті (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/phd-032/phd-032-ocv>). ОНП тісно інтегрована в пріоритетні напрями регіональних історичних досліджень та забезпечує істориками вищої кваліфікації численні музейні та історико-культурні установи Вінниччини. Формування цілей та програмних результатів навчання узгоджується із потребами Програми розвитку освіти Вінницької міської територіальної громади на 2022–2024 рр. (<https://osvita.vmr.gov.ua/uploads/doc/Programa%202022-2024.pdf>) та «Стратегії збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2027 року» (<http://www.vin.gov.ua/images/doc/vin/ODA/strategy/strategy2027.pdf>). Регіональний контекст враховано і при визначенні пріоритетних напрямів дисертаційних досліджень здобувачів, значна частина яких стосується Подільського регіону.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній. Аналіз ОНП засвідчив, що програмні результати навчання, передбачені ОНП, відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій восьмого кваліфікаційного рівня. Дескриптор «Знання» забезпечується ПРН1, ПРН2 і формується ОК 1. Філософські засади та методологія наукового дослідження, ОК 2. Українська наукова мова, ОК 03. Іноземна мова у науковому спілкуванні, ОК 04. Професійна компетентність викладача закладу вищої освіти, ОК 07. Організація та методика підготовки, написання й захисту дисертаційного дослідження з історії, ОК 08. Теорія та методологія історії, ОК 09. Історіографія та джерелознавство в дослідженні історії, ОК 10. Теоретичні та методологічні основи історії повсякденності, ОК 11. Культурна історія, ОК 13. Науково-дослідна практика. Дескриптор «Уміння/навички» забезпечуються ПРН 02, ПРН 04, ПРН 05, ПРН 06, ПРН 07 і формується ОК 01. Філософські засади та методологія наукового дослідження, ОК 02. Українська наукова мова, ОК 05. Цифровізація наукових досліджень, ОК 06. Наукове письмо іноземною мовою, ОК 07. Організація та методика підготовки, написання й захисту дисертаційного дослідження з історії, ОК 08. Теорія та методологія історії, ОК 09. Історіографія та джерелознавство в дослідженні історії, ОК 10. Теоретичні та методологічні основи історії повсякденності, ОК 11. Культурна історія, ОК 13. Науково-дослідна практика. Дескриптор «Комунікація» забезпечується ПРН 06, ПРН12 і формується ОК 02. Українська наукова мова, ОК 03. Іноземна мова у науковому спілкуванні, ОК 05. Цифровізація наукових досліджень, ОК 06. Наукове письмо іноземною мовою, ОК 07. Організація та методика підготовки, написання й захисту дисертаційного дослідження з історії, ОК 12. Педагогічна асистентська практика, ОК 13. Науково-дослідна практика. Дескриптор «Відповідальність та автономія» забезпечується ПРН 08 – ПРН 12 і формується ОК 01. Філософські засади та методологія наукового дослідження ОК 04. Професійна компетентність викладача закладу вищої освіти, ОК 05. Цифровізація наукових досліджень, ОК 07. Організація та методика підготовки, написання й захисту дисертаційного дослідження з історії, ОК 08. Теорія та методологія історії, ОК 09. Історіографія та джерелознавство в дослідженні історії, ОК 10. Теоретичні та методологічні основи історії повсякденності, ОК 11. Культурна історія, ОК 12. Педагогічна асистентська практика, ОК 13. Науково-дослідна практика.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сфокусованість ОНП на сучасних теоретико-методологічних напрямках історичних досліджень, таких як соціальна історія, історія повсякдення, історична антропологія, історична регіоналістика. Тісний зв'язок науково-дослідної тематики здобувачів ОНП із сформованими у ВДПУ науковими напрямами історичних досліджень сутолочних предметній спеціалізації ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Тематична структура окремих освітніх компонентів, покликаних забезпечити заявлені програмні результати навчання, не завжди узгоджується з вимогами дескрипторів восьмого рівня НРК. Рекомендовано до початку нового навчального року привести у відповідність до вимог дескрипторів восьмого рівня НРК тематичну структуру ОК 01, ОК 08, ОК 09.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Підкритерії 1.1, 1.2, 1.3 в цілому відповідають рекомендаціям щодо акредитації ОНП. Означені недоліки за підкритерієм 1.4 можуть бути усунуті до початку нового навчального року під час щорічного перегляду ОНП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОНП «Історія та археологія» в редакції 2023 року відповідає вимогам статті 5 Закону України Про вищу освіту і становить 60 кредитів ЄКТС, із яких 15 кредитів (25%) відведено на дисципліни вільного вибору. Структура освітніх компонентів ОНП укладена у чотири блоки компонент, які покликані забезпечити необхідний рівень фахових теоретико-методологічних, загальнонаукових, універсальних та мовних компетентностей. Здобуття глибинних знань із спеціальності 032 «Історія та археологія», засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань із спеціальності забезпечується ОК 08. Теорія та методологія історії (3 кредити), ОК 09. Історіографія та джерелознавство в дослідженні історії (4 кредити), ОК 10. Теоретичні та методологічні основи історії повсякденності (4 кредити), ОК 11. Культурна історія (3 кредити) (загалом 14 кредитів). Оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного світогляду забезпечується ОК 01. Філософські засади та методологія наукового дослідження (3 кредити). Набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проєктами, реєстрації прав інтелектуальної власності тощо, забезпечується ОК 02. Українська наукова мова (3 кредити), ОК 04. Професійна компетентність викладача закладу вищої освіти (3 кредити), ОК 05. Цифровізація наукових досліджень (3 кредити), ОК 07. Організація та методика підготовки, написання й захисту дисертаційного дослідження з історії (3 кредити), ОК 12. Педагогічна асистентська практика (3 кредити), ОК 13. Науково-дослідна практика (3 кредити) (загалом 18 кредитів). Здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності забезпечується ОК 03. Іноземна мова у науковому спілкуванні (3 кредити), ОК 06. Наукове письмо іноземною мовою (3 кредити) (загалом 6 кредитів).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Структура ОНП (2023 р.) та її змістове наповнення укладені у логічно-послідовну схему освітніх компонентів, згрупованих у два блоки – обов'язкові та вибіркові компоненти. Блок Обов'язкові компоненти складається із циклів ОК Загальної підготовки та Професійної підготовки. Навчальний план ОНП укладено відповідно до логічно-послідовної схеми та переліку ОК, визначених програмою, проте, ОК 04. Професійна компетентність викладача закладу вищої освіти у навчальному плані перенесена із циклу дисциплін Загальної підготовки, як це заявлено в ОНП, у цикл дисциплін Професійної підготовки. Невиправданим, на думку ЕГ, є винесення із загального обсягу кредитів, виділених на засвоєння обов'язкових компонентів, часу, відведеного на екзамен у обсязі 4 кредити, що, фактично, зменшує на один кредит обсяг кожного ОК, які завершуються контрольними заходами у формі екзамену (ОК 01, ОК 03, ОК 09, ОК 10). Певного переструктурування та тематичного узгодження потребує логічно-послідовна структура ОНП. Як свідчить аналіз тематичної структури та змістового наповнення робочих програм, окремі ОК (ОК 01. Філософські засади та методологія наукового дослідження, ОК 07. Організація та методика підготовки, написання й захисту дисертаційного дослідження з історії, ОК 08. Теорія та методологія історії) частково дублюються і формують базові теоретичні знання відповідно до шостого рівня НРК. Натомість науково-теоретична та методологічна підготовка здобувачів, відповідно до предметної спеціалізації ОНП, забезпечується ОК 10. Теоретичні та методологічні основи історії повсякденності та ОК 11. Культурна історія. Певні застереження, щодо відповідності восьмому рівню НРК, викликає і тематична скерованість ОК 09. Історіографія та джерелознавство в дослідженні історії. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми та Матриця забезпечення ПРН відповідними компонентами освітньої програми (2023 р.) укладені без належної кореляції. Аналіз тематичної та змістової наповненості робочих програм ОК, їх спроможності забезпечити досягнення заявлених програмних результатів і компетентностей виявив окремі неузгодженості та невідповідності. В одних випадках тематична структура ОК не забезпечує формування заявлених ПРН та компетентностей, а в інших – одні й ті ж ПРН та компетентності забезпечуються частково кількома ОК. Усуненню цих недоліків посприяє укрупнення та узгодження із предметною спеціалізацією ОНП дисциплін теоретичної та методологічної підготовки, про що вже йшлося вище. Застереження ЕГ викликає і нормування навчального часу. Обсяг відведеного часу на засвоєння передбачених ОНП результатів навчання та компетентностей більшості нормативних компонентів (ОК 1–8, 11–13) становить 3 кредити. Належно засвоїти обсяг теоретичних знань та практичних навиків за цей час неможливо. Детальніше обґрунтування потреби збільшення обсягів ОК для засвоєння на належному рівні заявлених ПРН викладено у підкритерії 2.8.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОНП відповідає предметній області спеціальності «032 Історія та археологія» і сфокусований на науковій тематиці профільних кафедр, представлених такими історичними науковими напрямками, як соціальна історія, історія повсякдення, історична антропологія, історична регіоналістика. Структура освітніх компонентів ОНП укладена на основі навчальних дисциплін, які формують необхідні теоретичні та методологічні знання для провадження досліджень в межах заявлених наукових напрямів. Дисципліни циклу професійної підготовки, як обов'язкові (ОК.04, ОК.05, ОК.07 – ОК.11) так і вибіркові (ВК.02–ВК.05), спрямовані на засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем історичної науки, тенденцій її розвитку та сучасного стану. ОК нормативної і вибіркової частини належним чином корелюються із науковою тематикою здобувачів і забезпечують підготовку відповідно до потреб наукового теоретико-методологічного інструментарію на пряму їх досліджень. Ознайомлення із матеріально-технічною базою освітньо-наукового процесу здобувачів ОНП засвідчив, що він організований із залученням сучасних засобів комунікації та технічно-програмного забезпечення і реалізується через низку навчально-наукових інституцій: Науково-навчальні лабораторії з історії та етнології Східного Поділля – Центр Віннецезнавства, Центр усноісторичних студій, Центр етнографічних студій, Центр археологічних досліджень (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/structure/lab-dos>); Музей археології Вінниччини; Науково-навчальна лабораторія «Центр дослідження повсякденності»; Навчально-методична лабораторія «Inspiration Club»; Навчально-наукова лабораторія з етнології Поділля (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/structure/lab-dos/podill>). За свідченням НПП та здобувачів наявні у ЗВО матеріально-технічні ресурси достатні для належного впровадження освітньо-наукового процесу. Певні застереження у ЕГ викликає відповідність предметній спеціалізації ОНП та спеціальності 032 «Історія та археологія» загалом, таких тем наукових досліджень аспірантів як: «Формування туристичного та інвестиційного іміджу польських гмін і воєводств після вступу Республіки Польщі до Європейського Союзу», «Запровадження інформаційних технологій управління персоналом у контексті соціально-економічної політики Польщі на початку ХХІ ст.», «Імідж Республіки Польщі в країнах Західної Європи наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.».

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

ЕГ встановлено, що структура ОНП та запроваджені освітньо-наукові практики в ВДПУ забезпечують можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії (ІОТ) здобувачів. Формування ІОТ регламентується Положенням про організацію освітнього процесу у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського (<https://vspu.edu.ua/content/position/p132.pdf>), Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського (<https://vspu.edu.ua/content/position/p115.pdf>), Положенням про аспірантуру та докторантуру (<https://vspu.edu.ua/content/graduate/doc/pol1.pdf>), Положенням про організацію вивчення вибіркових навчальних

дисциплін (додаткових спеціальностей, спеціалізацій) у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського (<https://vspu.edu.ua/content/position/p130.pdf>), Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу (<https://vspu.edu.ua/content/position/p128.pdf>). Формування індивідуальної освітньої траєкторії забезпечується: вибором теми дисертації та наукового керівника з урахуванням попередніх наукових напрацювань і наукових інтересів аспіранта; формуванням індивідуального навчального та індивідуального наукового планів аспіранта; реалізацією вільного вибору дисциплін; реалізацією права на академічну мобільність за програмами академічної мобільності та участі в наукових заходах різних рівнів; перезарахуванням навчальних результатів, одержаних у неформальній освіті; гнучкою формою навчання. Структура ОНП передбачає можливість вільного вибору навчальних дисциплін обсягом 25 % (15 кредитів) від загального обсягу, передбачених законодавством (<https://drive.google.com/file/d/1PaxLTW8Tjkj1SwasUMfDk4XikYx3KyFn/view>). Блок дисциплін вільного вибору ОНП складається із дисциплін загальної та професійної підготовки. Запропонований розробниками ОНП алгоритм передбачає можливість вибору однієї дисципліни циклу загальної підготовки обсягом 3 кредити та по дві дисципліни циклу професійної підготовки обсягом 3 кредити у другому та третьому семестрах. Дисципліни обираються здобувачами довільно із врахуванням їх наукових зацікавлень та потреб науково-дослідницької діяльності. Процедура обрання дисциплін вільного вибору здійснюється відразу після зарахування здобувачів на навчання та на початку першого весняного семестру. Інформація про вибіркові ОК розміщена на сайті ЗВО (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/phd-032/phd-032-ocv>), за потреби більш детального ознайомлення із інформацією про них, працівниками аспірантури, гарантом ОНП, завідувачами профільних кафедр, науковими керівниками організовуються додаткові консультації.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів ОНП передбачає такі види та форми практичної підготовки як: педагогічна асистентська практика, науково-дослідна практика, практичні та лабораторні заняття в межах нормативних та вибіркових ОК. Окремими обов'язковими освітніми компонентами практичної професійної підготовки здобувачів є ОК 12. Педагогічна асистентська практика (3 кредити) та ОК 13. Науково-дослідна практика (3 кредити), які за структурно-логічною схемою завершують освітню складову ОНП і проходять у третьому семестрі. Відповідно до матриці забезпечення ПРН Педагогічна асистентська практика забезпечує досягнення ПРН 02, 06–08, 12, а Науково-дослідна практика охоплює набуття практичних навиків для досягнення всіх, окрім ПРН 12, програмних результатів навчання. Практична підготовка здобувачів здійснюється на основі теоретико-методологічних підходів наукових напрямів спеціалізації ОНП. Аналіз програм практик, робочих програм навчальних дисциплін, в межах яких проводяться практичні заняття, звітів здобувачів про проходження практик, зустрічі у фокус групах засвідчили, що можливості ОНП та застосовані в освітньо-науковому процесі елементи практичної підготовки в цілому дозволяють досягнути передбачених програмних результатів. До формування завдань і цілей практичної підготовки здобувачів ОНП залучалися роботодавці: директор Державного архіву Вінницької області Легун Ю.В., директорка Вінницького обласного краєзнавчого музею Висоцька К.І., завідувач відділу історії України другої половини ХІХ століття Інституту історії України НАН України професор Даниленко В.М., завідувач кафедри всесвітньої історії Житомирського державного університету імені Івана Франка професорка Стародубець Г. М., завідувач кафедри історії України та філософії Вінницького національного аграрного університету професор Левчук К. І., директор комунального підприємства «Центр історії Вінниці» Федоришен О. Ю. Здобувачі, випускники, та роботодавці засвідчили належний рівень практичної підготовки ОНП.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Формування соціальних навичок у здобувачів ОНП забезпечується, як через окремі ОК, так і спеціальні форми та методи навчання, скеровані на формування передбачених ОНП компетентностей. ОК 01. Філософські засади та методологія наукового дослідження, ОК 08. Теорія та методологія історії забезпечують формування системного наукового світогляду, філософських знань, засад наукового пізнання, загальних методів наукового дослідження, розуміння засад академічної культури й етики, здатності до інтелектуального пошуку, що дозволяє бути таких соціальних навичок, як професійність, ерудованість, відповідальність, гнучкість розуму, чесність. ОК 05. Цифровізація наукових досліджень та ОК 04. Професійна компетентність викладача закладу вищої освіти формують у здобувачів навички володіння засобами комунікації та інформаційними технологіями для пошуку та передачі знань, методики популяризації історичних знань, використання інформаційних і комунікаційних технологій для самостійного навчання та наукового дослідження, що утворює у здобувачів такі риси, як комунікабельність, навички міжособистісного спілкування, вміння працювати в команді, відповідальність, знання професійної етики, позитивний настрій. ОК 02. Українська наукова мова, ОК 03. Іноземна мова у науковому спілкуванні, ОК 06. Наукове письмо іноземною мовою сприяють удосконаленню рівня усного та письмового володіння українською та англійською мовами для кваліфікованої комунікації і взаємодії в рамках міжнародної академічної спільноти, поглибленню фахової комунікації, що формує у здобувачів комунікабельність, навички міжособистісного спілкування, позитивний настрій, вміння працювати в команді, професіоналізм та знання професійної етики. Зустрічі зі здобувачами та НПП засвідчили, що формування соціальних навичок здійснюється і під час проведення практичних та семінарських занять, проходження практик, апробації результатів своїх наукових досліджень на різного роду наукових заходах та під час проміжних звітів на засіданнях профільних кафедр. Використання різноманітних форм і методів організації навчальних занять сприяють формуванню вмінь і навичок вільно

висловлюватися з приводу професійних, соціальних та політичних питань, коректно відстоювати власну точку зору, робити обґрунтовані висновки та приймати відповідальні, обґрунтовані рішення.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт підготовки фахівців третього освітньо-наукового рівня за спеціальністю «032 Історія та археологія» відсутній. Професійна кваліфікація здобувачам ОНП не присвоюється.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Загальний обсяг освітньої складової ОНП «Історія та археологія» (2023 р.) складає 1800 годин (60 кредитів), з яких 180 годин (6 кредитів) відведено на проходження практик, 120 годин (4 кредити) – на підсумковий контроль у формі екзаменів, 500 годин – на аудиторні навчальні заняття, 1000 годин – на самостійну роботу. В загальній структурі навчального часу на аудиторні форми навчальних занять відведено 33 % часу, на самостійну роботу – 67%. Середнє тижневе аудиторне навантаження на здобувачів у першому семестрі становить 12 годин, у другому – 11 годин, у третьому – 9 годин, що, на перший погляд, дозволяє ефективно поєднувати аудиторні заняття, самостійну і наукову роботи. Проте, фактичне навантаження здобувачів виглядає дещо по-іншому, якщо проаналізувати кількість ОК, їх обсяги та очікуванні програмні результати навчання, які укладені розробниками програми відповідно до вимог восьмого рівня НРК. В цілому освітня складова ОНП передбачає освоєння 18 освітніх компонентів упродовж трьох семестрів, тобто, по шість у кожному. Для опанування, відповідно до заявлених в ОНП результатів навчання, більшості навчальних дисциплін відведено лише по 3 кредити – 90 годин (окрім ОК 09, 10 на які відведено по 4 кредити), з яких 10 годин – лекційні заняття, 20 годин – практичні заняття, 60 годин – самостійна робота. Отож, виникає слушне застереження, чи спроможний здобувач опанувати за 5 лекцій, 10 практичних занять і 60 годин самостійної роботи фундаментальну теоретичну чи методологічну дисципліну? По-суті, опанувати її самостійно. Очевидно, що ні. Як показує практика, для цього здобувачам потрібно значно більше часу та контактних аудиторних занять, що дає підстави сумніватися, або в якості засвоєння навчальних дисциплін, або в спроможності досягнення заявлених програмних результатів навчання. На думку ЕГ структура освітніх компонентів потребує укрупнення шляхом перегруповання теоретичних і методологічних дисциплін відповідно до наукових напрямів спеціалізації ОНП та збільшення аудиторних форм навчання, зокрема й таких, як навчальні консультації, контрольні роботи, які передбачені нормативними документами ЗВО. Викликає сумнів і доцільність виведення із блоку обов'язкових ОК у структурі навчального плану, як це передбачено ОНП, практик та підсумкових форм контролю у формі екзамену, оскільки це частково спотворює картину загального розподілу часу ОНП та фактичного навантаження здобувачів.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти на ОНП не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Належна кореляція обов'язкових і вибіркового освітніх компонентів із заявленим напрямом спеціалізації ОНП та тематикою наукових досліджень здобувачів. Нормативна частина фахової підготовки забезпечена науково-теоретичними та методологічними компонентами, які відповідають сучасним тенденціям розвитку історичної науки та гуманітаристики.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Перевантаження освітньої програми освітніми компонентами; погана кореляція робочих програмах навчальних дисциплін між заявленими програмними результатами навчання та компетентностями і тематичним наповненням окремих ОК; малий обсяг та дублювання тематичної структури окремих ОК. Рекомендації: Експертною групою рекомендується під час щорічного перегляду ОНП оптимізувати структуру та тематично-змістове наповнення ОК освітньої програми шляхом укрупнення теоретичних та методологічних курсів відповідно до наукової спеціалізації

та заявлених ПРН ОНП; збільшити час та урізноманітнити форми аудиторних навчальних занять; розширити перелік вибіркового ОК відповідно до тематики наукових досліджень здобувачів ОК.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Профіль та структура освітньої програми відповідають спеціальності 032 «Історія та археологія». Структура та змістове наповнення ОНП укладені відповідно до вимог нормативних документів та узгоджуються із дескрипторами восьмого рівня НРК і науковою спеціалізації ОНП. Обов'язкова та вибіркова компоненти ОНП відповідають науковій тематиці здобувачів та забезпечують достатній рівень практичної підготовки та соціальних навичок. Висловлені зауваження у підкритеріях 2.2 і 2.8 не є критичними і можуть слугувати покращенню організації освітньо-наукового процесу реалізації ОНП під час щорічного перегляду.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за ОНП «Історія та археологія» у ВДПУ є чіткими та зрозумілими. Вони оформлені як додаток 9 до «Правил прийому у 2023 році» та розміщені на сайті ЗВО у рубриці «Аспірантура – Правила вступу до аспірантури» (https://vspu.edu.ua/content/graduate/asp3_1.php), а також у рубриці «Абітурієнту – Правила прийому» (<https://vspu.edu.ua/?p=abiturientu>), що робить їх доступними для потенційних вступників. Організацією та супроводом вступної кампанії до аспірантури у ВДПУ займається відділ аспірантури та докторантури (засвідчено зустріччю 11). Розділ 3 додатку 9 регулює зміст, форми і строки проведення вступу, а також процедуру нарахування конкурсного балу за результатами вступних випробувань, правила рейтингування вступників у разі одержання однакової кількості балів. Аналіз правил прийому свідчить, що усі положення в них є недискримінаційними та не містять дискримінаційних положень. У контексті підкритерію 3.1 ЕГ рекомендує додати на сайт ЗВО нормативні документи, що регулюють правила прийому до аспірантури англійською мовою, оскільки зазначена інформація призначена і для можливих вступників з інших країн.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Специфіку та особливості ОНП «Історія та археологія» у правилах прийому враховано через формування програми вступного випробування, додаткового вступного випробування та дослідницької пропозиції за спеціальністю 032 «Історія та археологія», які є у відкритому доступі на сайті ЗВО (https://vspu.edu.ua/content/graduate/asp3_3_6.php). Згідно додатку 9 до правил прийому, для вступу на ОНП приймаються особи, які здобули ступінь магістра (спеціаліста), склали вступні випробування (вступний іспит зі спеціальності 032 та вступний іспит з іноземної мови), а також обґрунтували дослідницьку пропозицію з тематики прогнозованої теми дисертації. Абітурієнти, які мають диплом магістра (спеціаліста) з іншої спеціальності, складають додаткове вступне випробування зі спеціальності 032 «Історія та археологія» у формі співбесіди. Проаналізувавши програми вступних випробувань констатуємо наступне: у програмах вступного та додаткового вступного випробування не коректно зазначено мету («формування у вступників історичних знань ...»), на думку ЕГ метою вступного випробування до аспірантури є виявлення рівня сформованості у вступників історичних знань, тощо; у програмі вступного випробування наявні питання з історії та історіографії, утім жодним чином не представлена тематика з археології, що на думку ЕГ не повністю корелюється з назвою ОНП «Історія та археологія», її основним фокусом; у списку літератури вказаної програми вказано російське видання (позиція 1); у розділі «Критерії оцінювання» програми додаткового вступного випробування не визначено кількість балів, які отримує вступник за те чи інше питання.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ВДПУ визнання результатів навчання, отриманих під час академічної мобільності, зокрема, в інших закладах освіти, регулюється низкою університетських нормативних актів: Положенням про внутрішню академічну мобільність учасників освітнього процесу (<https://vspu.edu.ua/content/navch/navch4.php>), Положенням про порядок визнання здобутих в іноземних ЗВО наукових ступенів, Положенням про визнання іноземних документів про освіту (<https://vspu.edu.ua/content/graduate/asp2.php>). Реалізація права аспірантів на академічну мобільність реалізується на основі угод між ВДПУ та іншими закладами освіти (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/first/partnery>). Згідно Р. 5 Положення про внутрішню академічну мобільність, ВДПУ перезараховує результати навчання здобувачів у закладах-партнерах із використанням системи ЄКТС, на підставі наданого документа з переліком та результатами вивчення дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання у закладі-партнері. На акредитованій ОНП практики перезарахування результатів академічної мобільності не було. Утім, здобувачі підтвердили інформування про можливість перезарахування результатів навчання набутих в інших закладах. ЕГ зазначає, що ЗВО має низку договорів, які передбачають можливість для академічної мобільності аспірантів. Позитивною практикою, на думку ЕГ, є укладання окремих угод про реалізацію внутрішньої академічної мобільності між історичним факультетом ВДПУ, де реалізується ОНП та структурними підрозділами інших ЗВО, з урахуванням специфіки спеціальності (напр. угода між іст. ф-том ВДПУ та іст. ф-том Кам'янець-Подільського у-ту <https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/phd-o32>).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюються пп. 4.8 та 4.9 Положення про організацію освітнього процесу у ВДПУ, Положенням про порядок визнання у ВДПУ результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (<https://vspu.edu.ua/?p=position>). Для визнання результатів навчання, як окремого ОК, передбачено: подання здобувачем відповідної заяви, ідентифікацію задекларованих у письмовій формі результатів неформального/інформального навчання, які підлягають оцінюванню ЗВО, оцінювання задекларованих результатів навчання; прийняття рішення про визнання та зарахування здобувачеві відповідних ОК або відмову у визнанні. На ОНП «Історія та археологія» вказаних практик не було. Згідно пп. 4.8 та 4.9 Положення про організацію освітнього процесу у ВДПУ, до результатів поточного контролю ОК викладач, може додати певну кількість балів, зарахувавши результати навчання, здобуті у формальній чи неформальній освіті. Вказані можливості пропонуються аспірантам у межах вивчення ОК2 та ОК5 (повідомлено на зустрічі 4). Утім, вказаних випадків на ОНП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Позитивною практикою є чітка процедура зарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО та неформальній освіті, зокрема укладання окремих угод про реалізацію внутрішньої академічної мобільності між історичним факультетом ВДПУ, де реалізується ОНП та структурними підрозділами інших ЗВО, з урахуванням специфіки спеціальності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Рекомендації ЕГ: додати на сайт ЗВО нормативні документи, що регулюють правила прийому до аспірантури англійською мовою, для залучення іноземців до навчання на даній ОНП; скорегувати мету програм вступного та додаткового вступного випробування, додати до них тематичний блок археології; зі списків рекомендованої літератури вилучити російськомовне видання; розділі «Критерії оцінювання» програми додаткового вступного випробування виокремити кількість балів які отримує вступник за те чи інше питання. (до початку вступної кампанії 2024); у РП ОК, у межах яких пропонується зарахування результатів навчання неформальної/інформальної освіти, задекларувати вказані можливості та алгоритм їх реалізації (до кінця поточного семестру).

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОНП відповідає вимогам підкритеріїв 1, 3, 4 критерію 3. Вимоги за підкритерієм 2 виконані частково. Несуттєвими недоліками, на думку ЕГ, є: некоректне формулювання мети програм вступних випробувань, відсутність тематики пов'язаної з археологією, наявність у списку літератури російського видання; у розділі «Критерії оцінювання» відсутність задекларованих підходів до формування кількості набраних балів які отримує вступник за те чи інше питання. Вказані ЕГ рекомендації, дозволять виправити недоліки за критерієм 3 до початку вступної кампанії 2024 року. Враховуючи наведені аргументи та наявність незначних недоліків, які можуть бути швидко усуненими, ЕГ вважає, що доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання за ОНП «Історія та археологія» відповідають рівню В за критерієм 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Освітній процес здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня у ВДПУ регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу у ВДПУ імені Михайла Коцюбинського» (<https://vspu.edu.ua/content/img/education/graph/p5.pdf>, розд.3). ЕГ з'ясувала, що форми і методи навчання та оцінювання чітко прописані у РП кожного ОК (оприлюднені РП на сайті та таблиця з СО). Ці форми і методи орієнтовані на досягнення заявлених в ОНП мети та ПРН, забезпечують студентоцентрований підхід та принципи академічної свободи. Здобувачі мають можливість формування власної індивідуальної освітньої і наукової траєкторії. Під час зустрічей з НПП, адміністративним персоналом та здобувачами з'ясовано, що враховуються попередні наукові інтереси здобувачів – часто тематика дисертацій є продовженням більш ранніх їхніх досліджень. Індивідуалізація відбувається також через можливість вільного вибору ОК, які максимально корелюються з науковими інтересами здобувачів (навіть якщо ОК обирає лише один здобувач він викладається). Здобувачам надаються широкі можливості брати участь у стажуваннях, літніх школах, у т.ч. міжнародних. Ці можливості активно реалізуються, що підтверджено всіма учасниками освітньо-наукового процесу (зустрічі 2-5, 11, «Таблиця активності аспірантів 2020-2024» з додаткових документів). Реалізація освітнього процесу на ОНП «Історія та археологія» відбувається через аудиторні заняття, самостійну роботу, контрольні заходи. Основними видами навчальних занять є: лекція, практичне (семінарське), індивідуальне заняття, консультація. Формат організації навчальних занять – очний, змішаний (поєднання очного з технологіями дистанційного навчання). НПП самостійно обирають ті методи, які найбільше відповідають особливостям ОК. ЕГ під час огляду матеріально-технічної бази пересвідчилося, що лекційні і практичні заняття відбуваються з використанням мультимедійних технологій (мультимедійні дошки, комп'ютери). Під час зустрічі аспіранти підтвердили, що форми і методи навчання відповідають студентоцентрованому підходу та принципам академічної свободи. Наявні допомога та врахування наукових зацікавленостей аспірантів, забезпечується наставництво і підтримка з боку наукових керівників. Представники адміністративного персоналу, НПП та самі здобувачі на зустрічі підтвердили відомості СО, що опитування здобувачів щодо якості навчання відбувається щосеместрово, на сайті аспірантури історичного факультету викладається щорічний звіт щодо опитувань (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/phd-032/phd-032-ocv?authuser=0>). Результати опитувань враховуються для вдосконалення якості навчання за ОНП.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Учасники освітнього процесу отримують інформацію щодо цілей, змісту та ПРН, критеріїв оцінювання у межах окремих ОК в усній і письмовій формах: викладач доводить це до відома здобувачів на першому занятті, через РП кожного ОК (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/phd-032/phd-032-ocv?authuser=0>). Під час зустрічей здобувачі повідомили, що така інформація розсилається також через групові чати у різних мобільних додатках (зустрічі 5 та 12). Наприкінці кожного заняття викладач ознайомлює присутніх з результатами поточного оцінювання. Навчання аспірантів відбувається у Гугл-класах, через які також відбувається відповідне їх інформування. Наведені відомості додатково підтверджуються результатами опитування здобувачів (<https://docs.google.com/document/d/16L36f1bpBkueo4xkxCMVnvA1WsdYyEua/edit#heading=h.gjdgxs>). Робочі програми кожного ОК переглядаються щорічно. Вони розглядаються і схвалюються на засіданнях відповідних кафедр та навчально-методичних комісій факультетів. Затверджуються першим проректором. Всі РП оприлюднені на сайті аспірантури історичного факультету (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/phd-032/phd-032-ocv?authuser=0>). Загальні відомості про систему оцінювання результатів навчання, організацію освітнього процесу тощо викладені у «Положенні про організацію освітнього процесу у ВДПУ імені Михайла Коцюбинського» (<https://vspu.edu.ua/content/img/education/graph/p5.pdf>) та «Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у ВДПУ імені Михайла Коцюбинського» (<https://vspu.edu.ua/content/position/p11on.pdf>).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і дослідницької роботи у ВДПУ реалізовується в різних формах. Таке поєднання впливає, перш за все, зі специфіки третього рівня освіти, де дослідження і навчання є обов'язковими складовими. Отримані під час вивчення ОК знання, можуть використовуватися у дослідницькій роботі. Наприклад, на формування дослідницьких навичок націлені такі ОК, як «Цифровізація наукових досліджень» (за ОНП ОК.05), «Іноземна мова у науковому спілкуванні» (ОК.03), «Організація та методика підготовки, написання й захисту дисертаційного дослідження з історії» (ОК.07), «Теоретичні та методологічні основи історії повсякденності» (ОК.10) та ін. Як один з видів контрольних заходів в ОК «Культурна історія» (ОК.11) викладач дає завдання написати проблемне есе за темою дисертаційного дослідження (зустріч 4). Аспіранти і НПП під час фокус-груп підтвердили викладене в СО. Зокрема, акцентували увагу на функціонуванні на історичному факультеті фахового журналу «Наукові записки ВДПУ. Серія Історія», що робить можливим для здобувачів оперативного оприлюднювати результати своїх досліджень. На базі ВДПУ або у співпраці з зовнішніми стейкхолдерами проводяться наукові семінари, круглі столи, конференції, де аспіранти проходять апробацію своїх досліджень. Також створені умови для участі здобувачів у численних літніх і зимових школах, стажуваннях (як в Україні, так і за кордоном), де вони можуть ознайомитися з досвідом інших науковців. Проводиться аспірантська практика та різні види позанавчальних активностей на базі наукових лабораторій і центрів при історичному факультеті (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/structure/lab-dos?authuser=0>). Під час зустрічей з НПП, керівництвом ЗВО, стейкхолдерами ЕГ з'ясувала, що стейкхолдери беруть активну участь в освітньо-науковому процесі на ОНП «Історія та археологія», надаючи бази для проходження практик («Музей мужніх», Інститут археології НАНУ, ДАВО та ін.), беручи участь у спільній організації і проведенні наукових заходів, археологічних експедицій, надаючи «мікроконсультації» у межах дисертаційних досліджень аспірантів, рецензуючи їхні наукові праці (напр., у якості членів редколегії «Наукових записок ВДПУ. Серія Історія»), проводячи методичні семінари тощо. Аспіранти залучалися до реалізації таких проєктів, як оцифрування архівних матеріалів у держархіві Вінницької області, отримували обласні гранти, зокрема публікаційні та ін. Результати наукової діяльності аспірантів анонсовані на сайті аспірантури історичного факультету (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/phd-032/phd-032-nauka?authuser=0>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Процедура перегляду змісту навчальних дисциплін унормована «Положенням про організацію освітнього процесу у ВДПУ імені Михайла Коцюбинського» (<https://vspu.edu.ua/content/img/education/graph/p5.pdf>). Робочі програми всіх ОК з уточненням змісту ПРН переглядаються щорічно. За потреби вносяться зміни і до списку рекомендованої літератури, необхідної для вивчення ОК. Члени РПГ та НПП підтвердили, що усі зміни узгоджуються з гарантом та затверджуються на засіданнях кафедр (зустрічі 3, 4 та 8). РП проходять розгляд і схвалюються на засіданнях навчально-методичних комісій факультетів, затверджуються першим проректором і оприлюднюються на сайті аспірантури історичного факультету (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/phd-032/phd-032-ocv?authuser=0>). Ініціаторами таких змін крім ЗВО та НПП можуть виступати самі здобувачі, а також стейкхолдери-роботодавці. Здобувачі висловлюють свої бачення щодо удосконалення змісту дисциплін через опитування (проводяться двічі на рік) або через свого представника в РПГ. Стейкхолдери надають свої пропозиції кожного року у червні. Внаслідок таких ініціатив протягом 2017-2023 рр. було запроваджено низку нових та удосконалено існуючі нормативні та вибіркові дисципліни: ОК «Культурна історія», «Теоретичні та методологічні основи теорії повсякденності», «Наукове письмо іноземною мовою» та ін. (<https://drive.google.com/file/d/1K2Gh4lJCbQQ9USohPQ6sEUDMEfDEk8C8/view>). При перегляді ОК враховуються сучасні тенденції в освітньо-науковій сфері. У процесі роботи у фокус-групах ЕГ підтвердила відомості СО у цій частині (СО, стор.12). Досвід, отриманий у результаті участі НПП у міжнародних стажуваннях та інших проєктах, використовується для розробки індивідуальних і групових проєктних досліджень, для удосконалення змісту навчальних дисциплін («Теоретичні та методологічні основи теорії повсякденності», «Тоталітарні режими XX ст.» тощо).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ЕГ з'ясувала, що процес інтернаціоналізації діяльності ВДПУ нормативно врегульований (<https://www.vspu.edu.ua/content/int/ua/file/newn1.pdf>; <https://www.vspu.edu.ua/content/position/pol9.pdf>) (відомості СО, стор.12; зустріч 11). ЗВО укладено значну кількість договорів, завдяки чому НПП і здобувачі мають широкі можливості до участі у різноманітних міжнародних активностях (стажування, конференції, літні/зимові школи тощо) (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/first/partnery?authuser=0>). Ці можливості ними активно використовуються, підтверджуються відповідними документами (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/phd-032/phd-032-inter?authuser=0>). Обмежені можливості міжнародної активності здобувачів чоловічої статі в умовах воєнного стану частково компенсуються їх участю у таких заходах дистанційно (онлайн). Стейкхолдери-роботодавці відмітили активну комунікацію гаранта з міжнародними партнерами (зустріч 6). Інтернаціоналізація реалізується через доступність для здобувачів ОНП різних міжнародних інформаційних ресурсів. Доступ до таких ресурсів у ВДПУ реалізується у тестовому режимі або постійному (безкоштовно або на умовах передплати) (підтвердила директорка бібліотеки ВДПУ). Здобувачам та НПП ВДПУ надано доступ до ресурсів наукометричних БД Scopus, Web of Science, інформаційного ресурсу ScienceDirekr, освітнього ресурсу Prometheus та ін. За словами НПП, дані ресурси активно використовуються у процесі викладання низки ОК та компенсують в окремих випадках недостатню кількість україномовної навчальної та наукової літератури. Крім того, дозволяє здобувачам ознайомитися зі світовими здобутками історичної науки (зустріч 3 та 4).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

У ВДПУ створено середовище, яке сприяє реалізації навчального процесу і викладанню на належному рівні. Навчальний процес тісно пов'язаний з дослідницькою роботою аспірантів. Наукова робота здобувачів і НПП реалізується належним чином і є досить активною. Укладені договори про співпрацю з іноземними партнерами сприяє активній міжнародній мобільності як здобувачів, так і НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Практики ЗВО відповідають встановленим нормативним вимогам, а виражені слабкі сторони, на думку ЕГ, відсутні.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Аспіранти належним чином поінформовані про цілі, зміст, форми та методи навчання, ПРН, критерії оцінювання в межах окремих ОК; мають можливість публікувати результати своїх наукових досліджень у фахових виданнях, зокрема тих, що видаються на історичному факультеті ВДПУ; брати участь у внутрішній та зовнішній академічній мобільності, поєднуючи таким чином навчання з науковими дослідженнями. ЗВО, НПП та самі здобувачі усвідомлюють необхідність та регулярно оновлюють зміст ОК. Науково-дослідницька робота викладачів сприяє інтернаціоналізації діяльності ВДПУ.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

ЕГ з'ясувала, що «Положенням про організацію освітнього процесу у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського» оприлюднено на сайті ЗВО (<https://vspu.edu.ua/content/img/education/graph/p5.pdf>). Пункт 4 цього документу чітко регламентує форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів. На даній ОНП застосовуються такі форми контролю, як поточний, проміжний, підсумковий, атестація; виконання усних і тестових завдань (ОК «Цифровізація наукових досліджень»), верифікація джерел (ОК «Теоретичні та методологічні основи історії повсякденності»), проблемне есе (ОК «Культурна історія»), робота з писемними текстами (ОК «Українська наукова мова») тощо. У межах різних ОК нараховуються додаткові бали за різні види активності здобувачів (участь у конференціях, олімпіадах, за публікаційну активність тощо). Дані факти відображені у РП дисциплін та були підтверджені під час зустрічі з НПП. Кількість балів, які можуть отримати здобувачі за виконання певних видів і обсягів робіт є адекватними, про що свідчать пункти «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти», вміщені до РП кожного ОК. Оцінювання у даному ЗВО здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою (з них 20-30 балів відводяться на підсумковий контроль). Під час зустрічей здобувачі підтвердили, що викладачі пояснюють систему оцінювання на першому занятті. Крім того, усі критерії оцінювання викладені у РП кожного ОК у відкритому доступі (Робочі програми дисциплін: <https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/phd-032/phd-032-ocv?authuser=0>). Результати навчання доводяться до відома здобувачів наприкінці кожного заняття (зазначено здобувачами під час зустрічі 5).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти відсутній. Атестація здобувачів на даній ОНП здійснюється у вигляді щорічних звітів аспірантів, а також, за умови повного виконання здобувачем індивідуального навчального плану та плану наукової роботи, публічного захисту кваліфікаційного дослідження, яке має вирішувати складну дослідницьку проблему. З

2016 р. відбулося 5 успішних захистів. Декілька здобувачів у цей час не вийшли на захист з причини тяжкої хвороби, вступу до лав ЗСУ.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ з'ясовано, що правила проведення контрольних заходів є чіткими і зрозумілими. У ВДПУ діють документи, де чітко зазначені правила проведення контрольних заходів «Положення про організацію освітнього процесу...» (<https://vspu.edu.ua/content/img/education/graph/p5.pdf>); «Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти...» (<https://vspu.edu.ua/content/position/p110n.pdf>)(розд.5); Графік освітнього процесу (<https://vspu.edu.ua/content/img/education/graph/graph101.pdf>); «Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії ВДПУ» (<https://www.vspu.edu.ua/content/position/p116.pdf>) (розд.5); «Порядок проведення атестації здобувачів вищої освіти...» (<https://vspu.edu.ua/content/position/p117.pdf>) та ін. Здобувачі мають доступ до РП та навчально-методичних матеріалів із усіх ОК, що розміщені на сайті історичного факультету (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/phd-032/phd-032-ocv?authuser=0>), підтвердженням цього є опитування аспірантів (<https://docs.google.com/document/d/126XNXSjUTwYXboV6pomWw4Q3-mNlmYoJ/edit>). Порядок оскарження результатів контрольних заходів регулюється «Процедурою розгляду та врегулювання конфлікту інтересів учасників освітнього процесу, вирішення конфліктних ситуацій щодо дискримінації, корупції, сексуальних домагань та булінгу...» (пп.2.2.1-2.2.7) (<https://vspu.edu.ua/content/position/p112.pdf>). Всі учасники освітнього процесу підтвердили обізнаність з процедурою оскарження. Здобувачі запевнили, що система оцінювання є прозорою. Це підтверджують і результати опитувань здобувачів (<https://docs.google.com/document/d/126XNXSjUTwYXboV6pomWw4Q3-mNlmYoJ/edit>). Практикується проведення контрольних заходів у вигляді тестів, результати яких обраховуються комп'ютерними програмами, що додатково сприяє забезпеченню об'єктивності екзаменаторів. На даній ОНП випадків оскарження результатів контрольних заходів та повторного їх проходження не було. Для запобігання й врегулювання конфлікту інтересів між учасниками освітньо-наукового процесу у ЗВО створена необхідна нормативна база («Процедура розгляду та врегулювання конфлікту інтересів учасників освітнього процесу, вирішення конфліктних ситуацій щодо дискримінації, корупції, сексуальних домагань та булінгу у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського» (<http://vspu.edu.ua/content/position/p112.pdf>) та діє система відповідних заходів. Здобувачі мають можливість звернутися з проблемами до психолога, зав. кафедр, декана; діє Скринька довіри (електронна та фізична). У випадку конфлікту інтересів збирається Комісія зі службових розслідувань (входять представники різних структурних підрозділів ЗВО), допомогу також надають правові медіатори Інституту права ВДПУ (відомості СО, зустрічі з гарантом, представниками служб). Наявність такої практики підтверджується результатами опитувань здобувачів (<https://docs.google.com/document/d/126XNXSjUTwYXboV6pomWw4Q3-mNlmYoJ/edit>). На даній ОНП випадків конфлікту інтересів не виявлено.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ЗВО розроблена нормативна база щодо дотримання правил академічної доброчесності (відомості СО, стор.14-15). У їх числі «Кодекс академічної доброчесності» (<https://vspu.edu.ua/content/position/p40.pdf>) та «Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти ВДПУ імені Михайла Коцюбинського» (<https://www.vspu.edu.ua/content/position/pol7.pdf>) та ін. Дані документи знаходяться у відкритому доступі і чітко визначають принципи академічної доброчесності, процедуру перевірки наукових текстів на предмет запозичень та наслідки у випадку встановлення академічного плагіату. Один з принципів діяльності ЗВО, викладений у Стратегічному плані розвитку ВДПУ (<https://vspu.edu.ua/content/img/plan10n.pdf>), пов'язаний саме з питанням дотримання академічної доброчесності. На ОНП діє комісія з академічної доброчесності ВДПУ імені Михайла Коцюбинського (затверджена у січні 2022 р.) (<https://www.vspu.edu.ua/content/position/p129.pdf>). На зустрічах підтверджено, що правила академічної доброчесності активно популяризуються у ЗВО (зі здобувачами проводяться відповідні зустрічі, читаються лекції, семінари у межах відповідних ОК, Дні академічної доброчесності, курси з доброчесності на платформі НАЗК, заходи Школи молодого науковця, консультації і роз'яснення бібліотечними співробітниками, інформування на сайті університету, факультету) (відомості СО, стор.15, зустрічі 3, 4, 5, 10). Для протидії порушенням академічної доброчесності використовуються програми «Unichek» або/та «Strikeplagiarism». Перевірка здійснюється бібліотечними службами під контролем наукового керівника. Директорка бібліотеки зазначила, що допустимий обсяг запозичень у наукових роботах не повинен перевищувати 30%. Здобувачі під час зустрічі підтвердили про обізнаність з даними процедурами. ЕГ з'ясувала, що факт виявлення академічного плагіату може бути приводом до не продовження контракту з НПП або недопуску до захисту дисертації здобувачем. На даній ОНП факти порушення академічної доброчесності відсутні. У разі їх виявлення скликається комісія з академічної доброчесності, до складу якої мають входити НПП ОНП «Історія та археологія», відповідні фахівці ЗВО. Статті, які подаються здобувачами та

НПП даної ОНП до друку у фаховому збірнику історичного факультету ВДПУ, також проходять перевірку на плагіат, це забезпечується редакцією.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Освітні практики щодо критерію 5 відповідають існуючим нормативним вимогам. Унікальних практик і яскравих сильних сторін ЕГ не виявила.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Суттєвих недоліків реалізації ОНП за критерієм 5 не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ЕГ з'ясувала, що умови даного критерію на ОНП «Історія та археологія» дотримані. У ЗВО здобувачі належним чином поінформовані з процедурами оцінювання, оскарження результатів навчання, всі критерії оцінювання викладені у РП кожного ОК. Всі учасники освітньо-наукового процесу приділяють велику увагу питанням дотримання принципів академічної доброчесності. Наявні у достатньому обсязі всі нормативні та матеріально-технічні ресурси, які необхідні для якісного моніторингу якості академічних текстів. Наявний також дієвий механізм запобігання конфлікту інтересів.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Вивчивши таблицю 2 відомостей СО та провівши роботу з фокус-групами, ЕГ встановила наступне: 1. У ЗВО діє нормативна база, на підставі якої здійснюється добір НПП (відомості СО). Всі НПП працюють на умовах контракту. 2. Всі НПП, які забезпечують реалізацію ОНП «Історія та археологія» мають необхідний рівень академічної та професійної кваліфікації. З 11 викладачів 6 мають ступінь доктора наук, 5 – кандидата наук. 3. Академічна та професійна кваліфікація викладачів відповідає спеціальності загалом та ОК, які вони викладають. Це підтверджується наявними сертифікатами та іншими документами щодо міжнародної активності НПП (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/phd-032/phd-032-inter?authuser=0>) та підвищення кваліфікації (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/phd-032/phd-032-kval?authuser=0>). Всі НПП мають необхідну відповідність Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності закладів освіти. Гарант ОНП є членом Науково-методичної ради сектору вищої освіти МОН. 3. На зустрічі зі здобувачами та представниками адмін. персоналу ЕГ отримала додаткові запевнення щодо високого рівня фаховості НПП та задоволеності аспірантами рівнем викладання навчальних дисциплін. У ЗВО відбувається рейтингування й оцінювання НПП. Серед здобувачів проводяться відповідні опитування (напр., <https://docs.google.com/document/d/16L36fibpBkue04xkxCMVnvA1WsdYyEua/edit#heading=h.gjdgx>).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Одним з завдань ЗВО, визначеним Стратегічним планом розвитку ВДПУ є «проводити конкурсний відбір на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників Педуніверситету на засадах відкритості, гласності, законності, рівності прав, неупередженого ставлення до кандидатів» (<https://vspu.edu.ua/content/img/plan10n.pdf>, с.7). Такий підхід у доборі НПП був підтверджений гарантом, самими НПП і представниками адміністрації ЗВО під час зустрічей. Під час конкурсного відбору оцінюються теоретичні й практичні навички викладачів-науковців, їхній

досвід керівництва аспірантами. ЕГ було з'ясовано, що всі НПП даної ОНП пройшли відповідний конкурсний відбір і мають необхідну академічну і професійну кваліфікацію. Процедура відбору НПП регулюється «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посаднауково-педагогічних працівників ВДПУ імені Михайла Коцюбинського та укладанням з ними трудових договорів (контрактів)» від 23.02.2016 р., № 23 од (https://vspu.edu.ua/content/position/pr/23_16.pdf) та «Положенням про конкурсну комісію щодо заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників ВДПУ імені Михайла Коцюбинського» від 25.03.2016 р., № 49 од (http://vspu.edu.ua/content/position/pro_konk_kom.pdf) (відомості СО) Академічний персонал підтвердив, що скарг щодо прозорості процедури обрання НПП не було.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час зустрічі зі стейкхолдерами з'ясовано, що вони системно залучаються до обговорення ОНП, беруть участь в організації освітнього процесу та практичній підготовці здобувачів, у т.ч. відповідно до підписаних угод про співпрацю. Свідченням цього є результати опитувань роботодавців (напр., https://docs.google.com/document/d/13zhkLNrHEmu6F92LLnOBLcu5zn9am_c_/edit#heading=h.gjdgxs), угоди та меморандуми ВДПУ зі стейкхолдерами (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/first/partnery?authuser=0>). Одним з основних роботодавців для даної ОНП є сам університет. Гарант під час зустрічі зазначив, третина випускників ОНП «Історія та археологія» залишається працювати в ВДПУ. Це підтвердили і самі випускники – представники різних структурних підрозділів ЗВО. Були наведені приклади врахування побажань стейкхолдерів стосовно удосконалення ОНП за рахунок введення нових ОК. Наприклад, директор КП «Музей Вінниці» ініціював введення вибіркової ОК «Практична історія»; директор держархіву Вінницької області є одним з розробників ОНП та ініціював введення вибіркової ОК «Архівна евристика», яку декілька років викладав (Зустріч 6). Залучення стейкхолдерів до реалізації ОНП відбувається також через роботу з аспірантами у форматі мікроконсультацій (додаткове консультування у рамках тематики дисертаційного дослідження), а також через участь у спільних заходах: археологічних експедиціях (<https://vspu.edu.ua/faculty/histor/docs/doc2.pdf>), конференціях, круглих столах тощо (<https://drive.google.com/file/d/1HKRBhVaksjuUAlZohKGzCZQVHiUo4jlo/view>), членством у редколегії фахового збірника історичного факультету (<https://vspu.net/nzhist/index.php/nzhist/about/editorialTeam>). Стейкхолдери запрошуються до роботи у проблемних лабораторіях і центрах історичного факультету, беруть участь у гостьових лекціях, виступають у якості опонентів під час захистів (напр., професор Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка) (<https://drive.google.com/file/d/1HKRBhVaksjuUAlZohKGzCZQVHiUo4jlo/view>). Зокрема наявний широкий перелік баз практики. Великий запит на здобувачів ОНП «Історія та археологія» підтвердили представники баз практик - директор КП «Музей Вінниці», завідувачка «Музею Мужніх», співробітник Центрального міжрегіонального відділу УІНП. Під час фокус-групи стейкхолдери підкреслили необхідність урізноманітнювати тематичне спрямування дисертаційних досліджень періодами середньовічної та нової доби, оскільки на ОНП наявний перекис у дослідженнях історії XX – початку XXI ст. (директор держархіву Вінницької області).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Під час зустрічей з роботодавцями, гарантом, НПП ЕГ підтвердила відомості наведені у звіті СО (стор.16). Стейкхолдери активно залучаються до аудиторної роботи зі здобувачами. Близько місяця тому з гостьовою лекцією перед здобувачами даної ОНП виступав співробітник Центрального міжрегіонального відділу УІНП. Директор Державного архіву Вінницької області викладає на ОНП на регулярній основі (вибіркова ОК «Архівна евристика»). Директорка Державної наукової установи «Енциклопедичне видавництво» регулярно проводить методичні семінари для аспірантів на базі лабораторій і дослідницьких центрів історичного факультету (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/structure/lab-dos?authuser=0>). Також активно залучаються до читання гостьових лекцій професори вітчизняних ЗВО (ЖДУ імені Івана Франка, ХНУ імені В.Н. Каразіна, Полтавський НПУ імені В.Г. Короленка та ін.), академічних установ (Інститут археології, Інститут історії України НАНУ) та багатьох ін. До лекцій залучалися і науковці Варшавського університету та Університету Кардинала Стефана Вишинського (Польща). Результати співпраці зі стейкхолдерами обговорюються на засідання вченої ради історичного факультету ВДПУ (напр., №7 від 13.03.2024, додаткові документи).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЕГ було засвідчено, що система професійного розвитку у ВДПУ загалом відповідає інтересам викладачів і сприяє підвищенню якості викладання (зустрічі 1,3,4). Експертами встановлено, що ЗВО сприяє професійному розвитку НПП через стимулювання постійного підвищення їх кваліфікації. Ця політика здійснюється згідно з «Положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників ВДПУ імені Михайла Коцюбинського та про прийом на підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників з інших закладів освіти» (<https://vspu.edu.ua/content/position/pr106.pdf>) та «Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти у ВДПУ імені Михайла Коцюбинського» (розд.8) (<https://vspu.edu.ua/content/position/p28.pdf>). Кожен НПП має пройти підвищення кваліфікації не рідше, ніж один раз на 5 років та обсягом не менше 6 кредитів ЄКТС

(180 годин) (п.4.2 «Положення про підвищення кваліфікації...»). Діє накопичувальна система кредитів за різні активності. Сертифікати та інші підтверджуючі документи оприлюднюються на сайті факультету у вкладці «Аспірантура» (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/phd-032/phd-032-kval?authuser=0>). Функціонує низка структур всередині ЗВО, які забезпечують підвищення кваліфікації НПП: Освітній хаб (<https://notbox.vspu.edu.ua/>), навчально-методична лабораторія «InspirationClub» (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/structure/lab-dos/lab?authuser=0>). Укладено договори про співпрацю з багатьма закордонними установами Польщі, Канади, Китаю, США, Чехії, Франції та ін., що дозволяють підвищувати професійну майстерність НПП на рівні міжнародних освітньо-наукових активностей (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/first/partnery?authuser=0>). Більшість викладачів активно користуються цими можливостями. У ЗВО створено широкі можливості для доступу НПП до найкращих здобутків вітчизняної та світової освіти та науки через участь у конференціях, семінарах, стажуваннях, грантових програмах, через можливості користуватися міжнародними інформаційними ресурсами (Scopus, WoS та ін.), у т.ч. освітніми (Prometeus тощо). Приклади реалізації таких можливостей відображені у таблиці 2 відомостей СО (у частині Обґрунтування).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

УВДПУ діє система заохочення НПП за досягнення в освітньо-науковій діяльності матеріального (премії) і нематеріального характеру (грамоти, подяки, почесні звання тощо). Зокрема, під час зустрічей викладачі і гарант зазначили, що за результатами науково-педагогічної активності наприкінці кожного року НПП можуть бути премійовані (напр., за публікації у виданнях, які індексуються БД Scopus та/або WoS). ЕГ підтвердила відомості, наведені в СО щодо стимулювання НПП. На основі «Правил і процедур оцінювання освітньої, наукової, виховної, громадської та профорієнтаційної діяльності науково-педагогічних, педагогічних працівників ВДПУ імені Михайла Коцюбинського» (https://vspu.edu.ua/content/position/p32_18.pdf) проводиться індивідуальне рейтингування викладачів, яке і є підставою для застосування вказаних заохочень. Механізм преміювання НПП окреслений у Положенні «Про преміювання працівників ВДПУ імені Михайла Коцюбинського» (<https://vspu.edu.ua/content/position/p113.pdf>). Під час зустрічей ЕГ були наведені приклади стимулювання НПП, які забезпечують реалізацію ОНП «Історія та археологія», у вигляді премій, нагороджень нагрудними знаками «Відмінник освіти», «Василь Сухомлинський», грамотами, подяками тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. Професійно якісний склад НПП, які здатні належним чином забезпечити ОНП. 2. Активна співпраця зі стейкхолдерами, залучення їх до освітнього процесу та практичної підготовки здобувачів. 3. Освітня та наукова майстерність НПП в ЗВО стимулюється через систему матеріальних і моральних заохочень.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Виражених недоліків за критерієм 6 ЕГ не виявила.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

НПП, задіяні на ОНП «Історія та археологія», мають високий рівень академічної та професійної кваліфікації. Належний рівень залученості роботодавців та інших стейкхолдерів до освітньо-наукового процесу. Наявні у достатній кількості бази практики, стекхолдерами задекларовано попит на випускників даної ОНП. Система професійного розвитку у ЗВО належним чином забезпечує досягнення цілей та ПР. ОНП «Історія та археологія» та освітньо-наукова діяльність за нею повністю відповідають Критерію 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ пересвідчилася, що матеріально-технічна база та інформаційні ресурси ОНП «Історія та археологія» забезпечують досягнення визначених у ній цілей та програмних результатів. Освітній процес відбувається в навчальному корпусі за адресою вул. Острозького, 32 (корпус 3) . Для проведення занять навчальні аудиторії оснащені мультимедійним забезпеченням (проектори, комп'ютерна техніка, мультимедійні дошки). Для засвоєння ОК 03. Іноземна мова у науковому спілкуванні та ОК 06. Наукове письмо іноземною мовою використовується лінгфонний кабінет. Для досягнення ПРН ОК 05. Цифровізація наукових досліджень у у ВДПУ облаштовано спеціалізовану комп'ютерну лабораторію. Для навчальних і наукових цілей аспіранти використовують Музей археології Вінниччини та численні навчально-наукові лабораторії у яких представлені результати науково-пошукової роботи здобувачів та НПП (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/structure/lab-dos/podill/arhvin>). У кабінетах випускових кафедр наявні паперові варіанти навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів, підбірка корисної літератури для користування аспірантами. Здобувачі ОНП «Історія та археологія» мають право проживати в гуртожитку, що розташований у кампусі університету та має належні умови проживання. Для належної підготовки освітньо-наукового процесу свої послуги надає Бібліотека ВДПУ, що розташована поруч. Фонд бібліотеки налічує 45808 примірників книг, наукової та навчальної літератури, надає безкоштовний доступ до літератури, наукометричних баз EBSCO, Scopus та WoS. Також в бібліотеці, експонується постійна виставка раритетних книг та видань. (<https://library.vspu.edu.ua/html/wos.htm>). Для візуального ознайомлення з інфраструктурою ВДПУ розроблений спеціальний віртуальний тур (vspu.edu.ua/virtual/museum/virtual.html). Інформація про формування фінансових ресурсів ВДПУ та їх реалізацію знаходиться у відкритому доступі на сайті ЗВО у рубриці «Звітність» (<https://vspu.edu.ua/?p=generalising>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час проведення акредитації, ЕГ підтверджено безоплатний доступ для учасників освітнього процесу ОНП до університетської інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності. Для аспірантів та НПП ВДПУ доступні безкоштовні послуги бібліотеки, читальних залів, абонементів та каталогів; створено можливості використання міжбібліотечного абонементу; ксерокопіювальних послуг (https://library.vspu.edu.ua/html/pravila_korist.htm); функціонує інституційний репозитарій наукових праць, у якому вміщені як наукові та науково-методичні праці викладачів ЗВО так і захищені в університеті дисертації (<https://dspace.vspu.edu.ua/>). Урегулювання авторських прав щодо розміщених в репозитарії робіт регламентується Р. 6 Положення про Інституційний репозитарій (https://library.vspu.edu.ua/repozitarij/repozit/html/pologennya_repozit.pdf). ЗВО забезпечує безоплатну перевірку наукових робіт (статей, збірників, монографій і тп) НПП і аспірантів ОНП, на наявність текстових запозичень у системах Unicheck та StrikePlagiarism.com, що було підтверджено учасниками освітнього процесу: (зустрічі 5,10). Регламентування вказаних практик зафіксоване в Р. 3 (пп.3.2) Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами (<https://vspu.edu.ua/content/position/pol7.pdf>). Тож, ЕГ констатує, що в ЗВО повністю забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для реалізації ОНП.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Аналізуючи відомості СО, інформаційне наповнення офіційного сайту ЗВО, історичного факультету, додатково наданих доказів та онлайн інтерв'ювання, ЕГ констатує, що освітнє середовище в ЗВО є безпечним для життя і здоров'я усіх учасників освітнього процесу за ОНП та в цілому дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. Навчальні корпуси облаштовані укриттями. Чисельність здобувачів залучених до очного аудиторного навчання визначається із врахуванням можливостей укриттів. На кожному поверсі наявні засоби пожежогасіння та план евакуації, що убезпечує учасників освітнього процесу у випадку пожежі. Під час зустрічі зі здобувачами (зустріч 5) було підтверджено інформацію про регулярні опитування щодо якості освітнього процесу й задоволення здобувачів їх освітньо-науковим потребам та інтересам, результати яких знаходяться на сайті факультету (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/phd-032/phd-032-ocv>). Для забезпечення соціально-психологічного та ментального здоров'я аспірантів та викладачів в університеті на безкоштовній основі діє соціально-психологічна служба, що надає безкоштовні фахові консультації (зустріч 10, <https://vspu.edu.ua/science/new-style2/education-pchy.php>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час зустрічей у фокус-групах ЕГ констатовано високий рівень комунікації між аспірантами ОНП, гарантом та кафедрами (зустрічі 3,4, 5). За свідченнями представниці відділу аспірантури, для зв'язку використовуються сайти ЗВО та популярні месенджери. Засобом оперативного інформування щодо освітнього процесу, на сайті ЗВО функціонує інформ-сторінка «Аспірантура» (<https://vspu.edu.ua/content/graduate/asp3.php>), де розміщено актуальну інформацію щодо освітнього процесу (розклади, графіки освітнього процесу, реквізити для оплати, накази про практику тощо). Здобувачі підтвердили користування вказаними ресурсами. Водночас, ЕГ відмічає наявність застарілої інформації у вкладці «Нормативно-правова база», напр.: за посиланням <https://vspu.edu.ua/content/graduate/asp2.php> розміщене Положення про організацію освітнього процесу датоване 2019 роком, водночас, за вкладкою «Положення» <https://vspu.edu.ua/?p=position> цей же документ датований 2020 роком. Тож, ЕГ радить регулярно оновлювати сторінку відділу аспірантури чинними нормативними документами ЗВО. Наданням освітньої, організаційної, консультативної та соціальної підтримки учасникам освітнього процесу також займаються спеціальні підрозділи університету: навчально-методичний відділ (<https://vspu.edu.ua/content/navch/navch1.php>), центр «Освітній хаб "NotBox"» (<https://vspu.edu.ua/?p=faculties>), центр внутрішньої системи забезпечення якості освіти (<https://vspu.edu.ua/content/academ/acad1.php>), інформаційно-обчислювальний центр (<https://vspu.edu.ua/content/inform/ingorm2.php>). Позитивною практикою, ЕГ відзначає діяльність Школи молодого науковця ВДПУ, метою якої є проведення безкоштовних лекційних і практичних занять та організацію заходів, спрямованих на професійний та особистісний розвиток аспірантів (зустріч 12, https://vspu.edu.ua/content/graduate/asp3_5.php).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Згідно пп. 3.3 Статуту ЗВО, одним із зобов'язань університету є створювати необхідні умови для здобуття вищої освіти особами з особливими освітніми потребами (<https://vspu.edu.ua/content/img/ustav2.pdf>). Імплементация інклюзивного середовища в освітній процес ВДПУ регулюється Р. 10 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти (<https://vspu.edu.ua/content/position/p28.pdf>). Під час огляду матеріально-технічної бази було продемонстровано обладнане середовище для осіб з обмеженими можливостями (пандуси, ліфт у навчальному корпусі, можливість виклику чергового). Бібліотека ЗВО має свій інклюзивний ресурс (<https://library.vspu.edu.ua/inkluz/inkluz.html>). Наразі на ОНП особи з обмеженими освітніми потребами не навчаються. У контексті підкритерію ЕГ радить унормувати відповідним університетським документом реалізацію прав на освіту у ВДПУ осіб з особливими освітніми потребами; адаптувати сайт університету та факультету для можливості перегляду особами з людиною з сенсорними порушеннями.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема, пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо) у ВДПУ регулюються наступними нормативними документами: Процедура розгляду та врегулювання конфлікту інтересів учасників освітнього процесу, вирішення конфліктних ситуацій щодо дискримінації, корупції, сексуальних домагань та булінгу (<http://vspu.edu.ua/content/position/p112.pdf>). Даним документом врегульовуються наступні конфліктні ситуації: конфлікти в освітньому процесі, конфлікти щодо сексуальних домагань, дискримінації, булінгу (цькування), конфлікти інтересів та недопущення проявів корупції. У навчальному корпусі університету учасники освітнього процесу можуть скористатися скринькою довіри, а також електронним поштою (<https://vspu.edu.ua/content/hot/trust.pdf>). Позитивною практикою ВДПУ є проведення щорічних заходів, що спрямовані на запобігання, виявлення та протидію корупції (<https://vspu.edu.ua/content/corrupt/doc/nak4.pdf>). Аспіранти, наукові керівники та викладачі ОНП засвідчили відсутність конфліктних ситуацій та ознайомлення з процедурами їх вирішення.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Зразкових підходів у контексті критерію 7 не встановлено. Позитивні практики: діяльність Школи молодого науковця ВДПУ, метою якої є проведення безкоштовних лекційних і практичних занять та організацію заходів, спрямованих на професійний та особистісний розвиток аспірантів; планування і проведення щорічних заходів, що спрямовані на запобігання, виявлення та протидію корупції.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

У контексті критерію 7 ЕГ радить: формалізувати нормативним документом реалізацію прав на освіту у ВДПУ осіб з особливими освітніми потребами; адаптувати сайт університету та факультету для можливості перегляду особами з сенсорними порушеннями; наповнити сторінку відділу аспірантури чинними нормативними документами ЗВО. Вказані рекомендації можуть бути виконані до кінця поточного навчального року.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ встановлено, що ВДПУ створені безпечні умови навчання та праці, комфортна міжособистісна взаємодія всіх учасників освітнього процесу, відсутні конфліктні ситуації та систематично проводиться профілактика щодо їх недопущення. Вказані ЕГ зауваження несуть рекомендаційний характер, виконання яких сприятиме покращенню реалізації освітньо-наукової програми.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У ВДПУ чітко визначені процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП, що підкріплено відповідною нормативною базою: Положенням про організацію освітнього процесу, Положенням про освітню (освітньо-професійну, освітньо-наукову, освітньо-творчу) програму, Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти (<https://vspu.edu.ua/?p=position>). У Р. 3 та Р. 4 Положенням про освітню програму чітко визначені кожен з етапів розроблення, затвердження та запровадження ОНП. Зокрема, розробкою ОП займається гарант, який призначається наказом ректора та проектна група/ група забезпечення, сформована гарантом (для ОНП рівня PhD у складі проектної групи повинні бути не менш як три особи, які мають науковий ступінь та вчене звання, з них не менше двох – докторів наук та/або професорів.), також можуть залучатися представники роботодавців та органів студентського самоврядування. Розроблення ОП завершується процедурою перевірки її збалансованості і реалістичності та ухвалюється Вченою радою. Варто відзначити, що в нормативних документах ЗВО процедури перевірки збалансованості та реалістичності ОП чітко не виписані. Перегляд /моніторинг ОП у ЗВО здійснюється як за результатами зворотного зв'язку з учасниками освітнього процесу, роботодавцями, іншими стейкхолдерами (за результатами опитувань, які проводяться двічі на рік, що проводить Центр внутрішньої системи забезпечення якості освіти), так і внаслідок проведення аналізу попиту та пропозицій на ринку праці, моніторингу законодавства тощо (підтверджено на зустрічі 10). ЕГ констатує дотримання в реалізації ОНП пп. 4.3. Положення про освітню (освітньо-професійну, освітньо-наукову, освітньо-творчу) програму, зокрема в частині здійснення перегляду ОНП, за результатами зворотного зв'язку з науково-педагогічними працівниками та здобувачами (зустрічі 2, 5). Позитивною практикою, на думку ЕГ, є долучення представника з аспірантського середовища до робочої групи ОНП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Згідно Р. 11 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти, у ВДПУ запроваджено систему опитування як інструменту для зворотного зв'язку із внутрішніми та зовнішніми стейкхолдерами. На сайті історичного факультету, у вкладці «Аспірантура» розміщено результати щосеместрового анкетування аспірантів, НПП та інших стейкхолдерів (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/phd-032/phd-032-ocv>). ЕГ констатує наявні практики регулярного долучення аспірантів, як стейкхолдерів, до процедур забезпечення якості освіти через систему опитувань (зустрічі 5, 8). Результати опитувань та моніторингу враховуються під час щорічного перегляду ОНП, що підтвердили здобувачі під час зустрічі. Регулярні онлайн-опитування здобувачів у ВДПУ проводяться в кінці кожного семестру. Опитувальник охоплює питання як освітнього так і наукового сегменту програми. Анкети опитувань складаються співробітниками центру внутрішньої системи забезпечення якості освіти за наступною методологією: під час зимової сесії використовується анкета розроблена командою проекту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти», у літню сесію – моніторяться питання пов'язані з ОНП, освітнім середовищем та процесом, професіоналізмом викладачів та оцінювання академічної доброчесності (повідомлено на зустрічі 10). За результатами опитувань, в кінці навчального року центр внутрішньої системи забезпечення якості освіти складає рекомендації для перегляду ОНП. Практичне впровадження вказаних рекомендацій розглядається на розширеному засіданні групи забезпечення з модернізації ОНП де приймаються відповідні рішення (на запит ЕГ протоколи засідань додані до ІС). Еволюцію змін програми за 2017-2023 рр. представлено у вигляді мапи на сайті факультету (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/phd-032/phd-032-ocv>). Аспіранти також можуть висловити свої

пропозиції щодо впровадження ОНП через голову студентського самоврядування ВДПУ (<https://rada-studenskogo-samovryaduvannya-vdpu.onepage.me/>), який є членом вченої ради закладу та приймає участь у затвердженні ОНП. Утім, на час акредитаційної експертизи таких пропозицій не надходило (підтверджено на зустрічі 12).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У контексті реалізації ОНП «Історія та археологія» ЗВО активно співпрацює з архівними та музейними установами Вінниці, ЗВО та науковими установами України та світу, підтвердженням чого є наявні укладені договори про співпрацю (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/first/partnery>). Проаналізувавши результати опитувань працевлаштування, завантажені до ІС витяги з протоколів засідання вченої ради історичного факультету, а також за результатами зустрічі 6, ЕГ констатує, що роботодавці, як зовнішні стейкхолдери долучені до процедур забезпечення якості ОНП. Зокрема, за пропозицією Ю. Легуна до вибіркового компоненту ОНП була включена дисципліна «Архівна евристика», директор КП «Музей Вінниці» О. Федоришен запропонував виокремити дисципліну «Практична історія». Комунікація між ЗВО та зовнішніми стейкхолдерами здійснюється переважно на міжособистісних контактах гаранта та НПП з представниками наукової спільноти (участь у спільних наукових заходах, конференціях, підвищеннях кваліфікації). У контексті підкритерію ЕГ рекомендує активніше залучати до розширених засідань групи забезпечення ОНП зовнішніх стейкхолдерів з метою визначення потреб потенційних роботодавців.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ВДПУ існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОНП. На сторінці відділу аспірантури і докторантури розміщена загальна інформація про випускників-аспірантів університету (<https://vspu.edu.ua/content/graduate/aspiranti1.php>). Інформація про випускників розміщена і на сайті історичного факультету (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/phd-032/phd-032-vypysknuky>). Комунікування з випускниками здійснюється як на міжособистісному рівні (науковий керівник-аспірант), так і шляхом проведення опитувань, що підтвердили випускники О. Серветнік та О. Федоришен, які є потенційними працевлаштувачами здобувачів ОНП (зустріч 6).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У ВДПУ налагоджена система забезпечення якості освіти, яка передбачає гнучке реагування на виявлені недоліки в освітньому процесі. Зокрема, щороку, за результатами проведених опитувань здобувачів центр внутрішньої системи забезпечення якості надає рекомендації щодо вдосконалення ОНП «Історія та археологія» відповідно до висловлених пропозицій усіх зацікавлених сторін. Наприклад, за результатами онлайн-опитування здобувачів PhD-програми «Історія та археологія» і роботодавців у 2022-2023 н.р. рекомендовано збільшити кількість ОК з археології, історичного краєзнавства, сучасної геополітики, запровадити науково-дослідну практику (https://docs.google.com/document/d/154j5uhfqYSe_mJcak5yPdrVtQjnYXdBJz1IuVuqt2m8/edit). Відповідно до рішення розширеного засідання робочої групи з модернізації ОНП від 08.06.2023 №8 розширено перелік вибіркового дисциплін та запроваджено новий освітній компонент Науково-дослідна практика (протокол засідання додано до ІС).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОНП «Історія та археологія» третього рівня вищої освіти є первинною. Однак, ЕГ з'ясовано, що в ЗВО враховуються висновки і рекомендації експертів та галузевих експертних рад Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти із акредитаційної експертизи інших освітніх програм в університеті (зустріч 10). Як приклад врахування рекомендацій було наведено внесення в опитування більше відкритих питань, що виконано закладом. Позитивною практикою у ВДПУ є проведення регулярних нарад гарантів ОП з метою обміну досвідом та обговорення рекомендацій озвучених під час акредитацій. Утім, наявні нормативні акти ЗВО не містять чіткої процедури здійснення післяакредитаційного моніторингу ОП. Тож, у контексті підкритерію, ЕГ рекомендує унормувати процедури внутрішнього післяакредитаційного моніторингу ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Згідно «Стратегічного плану розвитку ВДПУ імені Михайла Коцюбинського на період до 2025 року», однією зі стратегічних цілей ЗВО є «запровадження внутрішньої системи забезпечення якості освіти в Педуніверситеті з метою досягнення позитивної динаміки якості підготовки здобувачів вищої освіти шляхом забезпечення відповідності освітньої діяльності вимогам державних освітніх стандартів та потребам зацікавлених сторін»). Під час акредитаційної експертизи ЕГ переконала, що система забезпечення якості освіти в ЗВО дає можливість вчасного реагування на виявлені недоліки в реалізації ОНП. У ВДПУ передбачені процедури регулярного моніторингу ОНП, які регулюються відповідними університетськими положеннями. Практичній реалізації ОНП сприяє залучення учасників освітнього процесу до проведення системних наукових заходів, зокрема, наукових конференцій, публічних гостьових лекцій, засідань Школи Молодого науковця ВДПУ та ін. (<https://drive.google.com/file/d/1HKRBhVaksjuUAlZohKGzCZQVHiUo4jlo/view>). Аспіранти ОНП залучаються до міжнародних наукових заходів (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/phd-032/phd-032-inter>), постійно удосконалюють свою наукову кваліфікацію і НПП (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/phd-032/phd-032-kval>). Аналізуючи звіт СО, відповіді на запити, а також результати опитувань проведені в ході акредитаційної експертизи ЕГ виявила складну систему розподілу обов'язків щодо адміністрування ОНП між різними структурними підрозділами ЗВО. Зокрема, між навчально-науковим інститутом педагогіки, психології, підготовки фахівців вищої кваліфікації ННІПППФВК), структурним підрозділом якого є відділ аспірантури та докторантури і профільними кафедрами історичного факультету, які здійснюють освітньо-наукову підготовку аспірантів. Наприклад, затвердження індивідуальних навчальних планів та висновків про атестацію аспірантів здійснює директор та Вчена рада ННІПППФВК, проте, здобувачі ОНП мають наукових керівників та звітують на кафедрах історичного факультету. Тож, ЕГ рекомендує впорядкувати систему адміністрування та забезпечення освітньо-наукового процесу ОНП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Позитивними практиками за критерієм 8, на думку ЕГ є долучення представника з аспірантського середовища до групи забезпечення ОНП; наявність у ВДПУ регулярних нарад гарантів ОП, які проводяться з метою обміну досвідом та обговорення рекомендації озвучених під час акредитацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

ЕГ рекомендує, з метою визначення потреб фахових компетентностей здобувачів, регулярно залучати до розширених засідань групи забезпечення ОНП потенційних роботодавців; до кінця поточного семестру унормувати процедури внутрішнього післяакредитаційного моніторингу ОНП; впорядкувати систему адміністрування та розподілу обов'язків щодо забезпечення освітньо-наукового процесу ОНП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОНП відбуваються відповідно до процедур забезпечення якості ВО, що задекларовані нормативними документами ВДПУ, стейкхолдери (аспіранти та представники роботодавців) залучаються до періодичного перегляду програми. Тож, ЕГ підсумовує, що ОНП «Історія та археологія» відповідає рівню В за критерієм 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила і процедури, що регулюють права і обов'язки всіх учасників освітнього процесу ВДПУ, регламентовані і регулюються такими документами: Статутом ВДПУ імені Михайла Коцюбинського

(<https://vspu.edu.ua/content/img/ustav.pdf>); Правилами внутрішнього розпорядку ВДПУ імені Михайла Коцюбинського (<http://vspu.edu.ua/content/img/ruls.pdf>), Положенням про організацію освітнього процесу ВДПУ імені Михайла Коцюбинського (<https://vspu.edu.ua/content/position/p134.pdf>), Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського (<https://vspu.edu.ua/content/position/p115.pdf>) Положенням про аспірантуру і докторантуру (<https://vspu.edu.ua/content/graduate/doc/pol1.pdf>), Положенням про планування та обліку роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників ВДПУ імені Михайла Коцюбинського (<https://vspu.edu.ua/content/position/p202.pdf>), Положенням про міжнародну академічну мобільність учасників освітнього процесу Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (<https://vspu.edu.ua/content/position/p134.pdf>) та іншими положеннями. Усі нормативні документи розміщені на веб-сайті Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського в розділі «Про нас / Положення» (<http://vspu.edu.ua/index.php?p=position>), а також на сторінці відділу аспірантури і докторантури ВДПУ (<http://vspu.edu.ua/content/graduate/asp2.php>) Положення, що викладені в даній нормативній базі чітко та зрозуміло регулюють права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу. Положення, які регламентують освітньо-наукову діяльність доносяться до здобувачів гарантом, членами групи забезпечення, викладачами та науковими керівниками під час навчального і наукового процесу.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

У ВДПУ запроваджено практику оприлюднення та обговорення проектів освітніх програм на офіційному веб-сайті. Проект ОНП «історія та археологія» в редакції 2024 року розташований завчасно за посиланням (<https://vspu.edu.ua/content/img/education/prg22nn.pdf>). Пропозиції до проекту ОНП надсилаються гаранту на електронну пошту.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Інформація про ОНП розташована на офіційному веб-сайті ВДПУ на сторінці історичного факультету в розділі Аспірантура – Освітній процес (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/phd-032/phd-032-ocv>). Оприлюднена інформація є достовірною і достатньою, містить редакції ОНП «Історія та археологія» 2020–2023 років, рецензії та відгуки стейкхолдерів, результати опитування (аспірантів, НПП, роботодавців і випускників, рекомендації Центру внутрішньої системи забезпечення якості освіти за результатами онлайн-опитування зацікавлених осіб PhD-програми ВДПУ), навчальні плани, робочі програми дисциплін, навчально-методичне забезпечення, презентації вибіркових дисциплін.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Створення зручного профілю сайту з інформацією щодо організації та провадження освітньо-наукового процесу на ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Недостатньо прозора процедура оприлюднення пропозицій до проектів ОНП, оскільки, пропозиції надсилаються на особисту електронну пошту гаранта, або подаються гаранту особисто. Рекомендовано обговорення пропозицій щодо удосконалення ОНП проводити на відкритій інтернет платформі із можливістю внесення до неї письмових пропозицій всіх зацікавлених сторін.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу ОНП, є доступними і дотримуються під час її реалізації. Запроваджені у ВДПУ практики публічності та прозорості удосконалення ОНП є достатніми і вчасними та в цілому відповідають вимогам до критерію 9. Оприлюднена на офіційному веб-сайті інформація про ОНП для здобувачів, НПП, стейкхолдерів та зацікавлених осіб є зручною і достовірною. Застереження щодо підкритерію 9.2 мають рекомендаційний характер і можуть бути усунуті до початку нового навчального року.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Зміст та структура освітніх компонентів ОНП укладена відповідно до предметної спеціалізації із врахуванням індивідуальних наукових інтересів аспірантів, що забезпечує можливості належної підготовки до дослідницької та викладацької діяльності за спеціальністю. Узгодженість дисциплін, включених до навчальних планів аспірантів, з їх науковою тематикою, забезпечується через фахові нормативні та вибіркові освітні компоненти: ОК 08. Теорія та методологія історії, ОК 09. Історіографія та джерелознавство в дослідженні історії, ОК 10. Теоретичні та методологічні основи історії повсякденності, ОК 11. Культурна історія, ВК 01. Актуальні проблеми всесвітньої історії, ВК 02. Актуальні проблеми історії України, ВК 03. Архівна евристика, ВК 04. Історична регіоналістика, ВК 05. Практична історія, ВК 06. Соціокультурні процеси УСРР в 1920-х рр., ВК 07. Теоретичні проблеми етнології, ВК 08. Тоталітарні режими в ХХ столітті. Засвоєння фахових нормативних та вибіркових ОК фокусується на теоретичних, методологічних, джерелознавчих, історіографічних та проблемних аспектах тематики наукових досліджень здобувачів, яка корелюється НПП щороку. Нормативні та вибіркові дисципліни із циклу загальної підготовки ОК 01. Філософські засади та методологія наукового дослідження, ОК 07. Організація та методика підготовки, написання й захисту дисертаційного дослідження з історії забезпечують належний рівень оволодіння загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду та набуття універсальних навичок дослідника. ОК. 04 Професійна компетентність викладача закладу вищої освіти, ОК. 05 Цифровізація наукових досліджень покликані сформулювати необхідні компетентності для володіння сучасними інформаційними технологіями у науковій діяльності та управління науковими проєктами. ОК 01. Філософські засади та методологія наукового дослідження, ОК 03. Іноземна мова у науковому спілкуванні, ОК. 06 Наукове письмо іноземною мовою забезпечують набуття необхідних мовних компетентностей.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Аналіз освітньо-наукового процесу підготовки здобувачів ОНП «Історія та археологія» засвідчив, що у ВДПУ запроваджена багатоетапна система узгодження наукової тематики аспірантів. Зустрічі у фокус-групах із здобувачами, гарантом, завідувачами випускових кафедр та науковими керівниками підтвердили, що узгодження тематики наукових досліджень аспірантів розпочинається із моменту подачі документів на вступ до аспірантури, коли здобувачі визначаються з темою майбутніх наукових досліджень та отримують згоду наукових керівників. Тематика дисертаційних досліджень здобувачів формується з огляду на усталену наукову тематику та наукові традиції, наявність активного наукового середовища та наукові інтереси наукових керівників. Темі наукових досліджень аспірантів затверджуються профільними кафедрами, Вченою радою факультету та Вченою радою університету. Право наукового керівництва здобувачами в ВДПУ надається кваліфікованим фахівцям, які мають наукові ступені доктора філософії (кандидата наук) та доктора наук, ведуть активну науково-дослідну роботу і мають щонайменше три фахові публікації з теми, або напряму дослідження аспірантів, про що свідчать дані про відповідність тем досліджень аспірантів напрямам наукових досліджень керівників наданих ЗВО.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

ЕГ підтвердила відомості, наведені в СО (стор.23-24) та з'ясувала, що ЗВО створив належні умови і можливості здобувачам ОНП «Історія та археологія» для проведення апробацій результатів їхніх наукових досліджень. Щорічно факультетом, кафедрами спільно з партнерами (іншими українськими чи зарубіжними ЗВО, науковими, музейними, архівними інституціями) за участю аспірантів проводяться наукові заходи різного рівня (<https://drive.google.com/file/d/1HKRBhVaksjuUAlZohKGzCZQVHiUo4jlo/view>). На факультеті діють наукові видання: фахове (категорії Б) «Наукові записки ВДПУ. Серія: Історія» (<https://vspu.net/nzhist/index.php/nzhist>) та «Вісник історичного факультету». Факти апробації підтверджуються звітами аспірантів (додаткові документи). Здобувачі зазначили, що представники підрозділів, відповідальних за навчально-методичну, міжнародну, грантову роботу, самоврядування здобувачів здійснюють постійне та систематичне інформування про заходи з апробації результатів

дослідження. Здобувачі, директорка бібліотеки та стейкхолдери також підтвердили можливість широкого доступу здобувачів до різноманітних інформаційних ресурсів у паперовому (архівні матеріали та література ДАВО, бібліотеки ЗВО та інших установ) та електронному форматі (ресурси БД Scopus, WoS, ScienceDirect, Prometheus та ін.).

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

У ВДПУ діє особливе «Положення про міжнародну академічну мобільність учасників освітнього процесу ВДПУ імені Михайла Коцюбинського» (<https://vspu.edu.ua/content/position/p134.pdf>). Під час зустрічі з аспірантами ОНП «Історія та археологія», представниками самоврядування здобувачів та наукового товариства студентів, аспірантів докторантів та молодих вчених ВДПУ ними було зазначено, що ЗВО надає всебічну підтримку у залученні здобувачів-аспірантів до міжнародних проектів, грантів, стажувань. На сайті ЗВО є окрема сторінка, де розміщується актуальна інформація про можливості участі у міжнародних проектах (<https://vspu.edu.ua/international/ua/?p=programs>, вкладка Проекти). ЗВО має договори про співпрацю з численним закордонними інституціями (<https://vspu.edu.ua/international/ua/?p=partners>; <https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/first/partnery?authuser=0>). Під час роботи у фокус-групах ЕГ отримала численні підтвердження про участь аспірантів-істориків у заходах міжнародної мобільності (<https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/phd-032/phd-032-inter?authuser=0>; Відомості СО, стор.23; Таблиця активності аспірантів, додаткові документи).

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Після аналізу відомостей про СО, інформаційних матеріалів, сайту ЗВО, історичного факультету, додаткових документів у ІС та онлайн-зустрічей (зустріч 2) ЕГ переконалася, що наукове керівництво та наукове консультування здобувачів ОНП «Історія та археологія» здійснюють науково-педагогічні працівники (Косаківський В. А., Мельничук О. А., Тучинський В. А., Коляструк О. А., Зінько Ю. А., Даниленко В. М. Долинна А.С., Неприцький О.А., Криворучко О.І., Лапшин С.А., Войнаровський А.В., Романюк І.М.), які є активними дослідниками, мають вагомі наукові доробки в науково-дослідницьких темах: «Актуальні проблеми історії України і Східного Поділля» (державний реєстраційний номер 0123U101668), «Актуальні проблеми всесвітньої історії: сучасний стан досліджень та перспективи розвитку» (державний реєстраційний номер 0122U000105), «Повсякденне життя українського суспільства за радянського часу» (державний реєстраційний номер 0123U103040). Гарнт ОНП Мельничук О.А. входить до складу сектору вищої освіти Науково-методичної ради МОН (наказ МОН від 06.03.2019 №313). Коляструк О. А., Зінько Ю. А., Даниленко В. М., Войнаровський А. В., Романюк І. М., Мельничук О. А. є членами редколегії фахового видання категорії Б «Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія» (<https://vspu.net/nzhist/index.php/nzhist/about/editorialTeam>). Практичним впровадженням дослідницьких проектів аспірантів є участь здобувачів у наукових заходах факультету (<https://drive.google.com/file/d/1HKRBhVaksjuUAlZohKGzCZQVhUo4jlo/view>) та археологічних розкопках. Зокрема, у 2020-2021 рр. аспірант Ленчук Д. взяв участь у розкопках частини городища скіфського та ранньослов'янського часу (<https://vspu.edu.ua/faculty/histor/docs/doc2.pdf>).

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

□
Забезпечення реалізації ефективних практик дотримання академічної доброчесності серед наукових керівників та аспірантів у ВДПУ регламентує низка нормативних документів: Положення про дотримання академічної доброчесності, Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, Тимчасове положення про попередню експертизу дисертацій та утворення разових спеціалізованих вчених рад, порядок проходження процедури захисту та присудження ступеня доктора філософії, Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради, Положення про порядок присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук (<https://vspu.edu.ua/content/graduate/asp2.php>), Положення про комісію з академічної доброчесності (<https://vspu.edu.ua/?p=position>). Відповідно до норм вищезгаданих положень перевірки на академічний плагіат підлягають наукові та науково-методичні праці, рукописи статей, тези доповідей, дисертаційні роботи і автореферати, організацію перевірки яких здійснюють голови спеціалізованих рад. Реагування ЗВО на виявлені випадки академічної недоброчесності та наслідки для наукових керівників та аспірантів виокремлено пп. 7.1 та 7.2 Положення про комісію з академічної доброчесності. Інтерв'ювання здобувачів засвідчили ознайомлення аспірантів з вимогами до академічної доброчесності відповідальності за її порушення під час вивчення ОК 07. Організація та методика підготовки, написання й захисту дисертаційного дослідження з історії. Випадків порушення академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу на ОНП «Історія та археологія» не виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Належна узгодженість тем наукових досліджень аспірантів із напрямками наукових досліджень наукових керівників та науковим середовищем ВДПУ. Тісна інтегрованість освітнього процесу підготовки аспірантів з науковими школами та навчально-науковими лабораторіями університету. Наявне фахове видання категорії «Б» зі спеціальності, де здобувачі можуть публікувати апробації своїх досліджень. Нормативно врегульована політика та процедури дотримання академічної доброчесності серед аспірантів і їх наукових керівників,

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Суттєвих недоліків щодо критерію 10 ЕГ не виявлено. Рекомендації: Організувати вільний доступ (створити окремий сайт або сторінку на сайті історичного факультету на умовах відкритого доступу) до матеріалів, надрукованих у «Віснику історичного факультету», на сторінках якого здобувачі здійснюють апробацію своїх наукових досліджень; розглянути можливість щодо отримання статусу фахового видання України категорії Б «Вісник історичного факультету» та введення фахового журналу «Наукові записки ВДПУ. Серія: Історія» до міжнародних БД Web of Science та/або Scopus, що сприятиме підвищенню якості наукових досліджень та інтернаціоналізації наукової діяльності.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Зміст та структура освітніх компонентів ОНП укладена у відповідності до предметної спеціалізації ОНП та наукових інтересів аспірантів. Тематику наукових досліджень здобувачів тісно інтегровано із науковою тематикою наукових керівників і наукових напрямів спеціалізації ОНП. Науково-педагогічні працівники та наукові керівники здобувачів є активними дослідниками наукових напрямів спеціалізації ОНП. До освітньо-наукового процесу підготовки здобувачів ОНП залучені численні навчально-наукові лабораторії, які виступають матеріально-технічною базою та активним науковим середовищем для досліджень та їх апробації. У ВДПУ здобувачам ОНП створені належні умови для наукової міжнародної грантової активності, академічної мобільності та неформальної освіти.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В

Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Шваб Анатолій Георгійович

Члени експертної групи

Дегтярьов Сергій Іванович

Хоменко Денис Володимирович